



LISTGREINAKENNSLA Í GRUNNSKÓLUM REYKJAVÍKUR



**Skýrsla starfshóps um listgreinakennslu í
grunnskólum Reykjavíkur**

September 2009

Formaður hóps: Anna Margrét Ólafsdóttir
Gagnaöflun: Sara Björg Ólafsdóttir

Menntasvið Reykjavíkur

September 2009

Starfshópur um listgreinakennslu í grunnskólum Reykjavíkur

Tillögur starfshóps

1. Fjögur svið borgarinnar sameinist um að ráða menningarfulltrúa. Þessi svið væru Menntasvið, Leikskólasvið, ÍTR og Höfuðborgarstofa. Menningafulltrúi væri tengiliður á milli grunnskóla, leikaskóla, frístundaheimila, listamanna og stofnanna um verkefni á sviði lista¹.
2. Listgreinamenntaður umsjónaraðili í öllum grunnskólum².
3. Koma á faglegum samstarfsvettvangi á milli Menntasviðs, Menntavísindasviðs og Listaháskólans um listgreinafræðslu.
4. Vinna að jákvæðu viðhorfi til listgreinakennslu í grunnskólum.
5. Þegar auglýst verður eftir skólastjóra í Úlfarsárdal þá verði auglýst eftir aðila með listfræðilegan bakgrunn auk stjórnunarreynslu.
6. Gera reglulega kannanir á líðan listgreinakennara og viðhorfum skólastjórnenda til listgreinakennslu.
7. Hvetja til samstarfs á meðal listgreinakennara í grunnskólum. Meðal annars með því að halda árlega samráðsfundi með öllum listgreinakennurum í grunnskólum Reykjavíkur á Menntasviði þar sem hugmyndir eru viðraðar og málefni líðandi stundar rædd.
8. Styðja við þróunarverkefni á sviði listgreinakennslu

¹ Menningafulltrúi tengir saman starf leik- og grunnskóla, ÍTR, stofnana og listamanna. Hann myndi meðal annars sjá um að halda utan um gagnabanka með upplýsingum um námsefni og annað það sem gagnast við kennslu listgreina. Koma á tengslum á milli starfandi listamanna og grunnskóla sbr. verkefnið „að ættleiða rithöfund“ en það verkefni er ætlað frá Englandi og gengur út á það að bekkir í skólum vinna með starfandi rithöfundum að verkefnum í skapandi skrifum.

² Listgreinamenntaður umsjónaraðili er aðili sem heldur utan um og hefur yfirsýn yfir þá listfræðslu sem fer fram í skólanum. Það á við um kennslu sem og listræna viðburði svo sem heimsóknir á söfn, heimsóknir listamanna í skólann og samstarf við aðra kennara skólans.

Efnisyfirlit

| | |
|--|-----------|
| Starfshópur um listgreinakennslu í grunnskólum Reykjavíkur | 2 |
| Efnisyfirlit | 3 |
| Tölur og myndir | 4 |
| Inngangur | 5 |
| Rannsóknaráætlun | 7 |
| Kennsla í listgreinum haustið 2008 | 8 |
| Kennslugreinar og skipulag kennslu | 8 |
| Kennarar í listgreinum | 11 |
| Vettvangsferðir, heimsóknir og önnur listverkefni í skólum | 13 |
| Vettvangsferðir á Listasafn Íslands og Listasafn Reykjavíkur..... | 13 |
| Innsýn í listtengdar vettvangsferðir og heimsóknir í grunnskóla | 15 |
| Heimsóknir í grunnskólana tengdar listgreinum | 15 |
| Sérstök verkefni í skólunum tengd listum..... | 16 |
| Músíkalskt þar..... | 17 |
| Fjöldi nemenda í tónlistarnámi og skólahljómsveitum | 18 |
| Listgreinakennarar í grunnskólum | 19 |
| Útskrifaðir listgreinakennarar 2005-2007 | 19 |
| Viðtöl við forsvarsmenn námsbrauta í skólum sem útskrifa listgreinakennara | 22 |
| Rýnihópar list- og verkgreinakennara 2007-2008..... | 24 |
| Vettvangsheimsóknir vorið 2009 | 27 |
| Hugmyndir starfandi listgreinakennara í grunnskólum Reykjavíkur vorið 2009..... | 28 |
| Samantekt | 34 |
| Viðauki 1 – Fyrirkomulag kennslu í listgreinum í grunnskólum Reykjavíkur | 36 |
| Viðauki 2 – Gátlisti fyrir vettvangsheimsóknir..... | 40 |
| Viðauki 3 – Vettvangsferðir grunnskóla | 41 |
| Viðauki 4 – Heimsóknir í grunnskólana | 44 |
| Viðauki 5 –Sýningar og uppsetningar í grunnskólum..... | 46 |
| Viðauki 6 – Erindisbréf og fundagerðir | 50 |

Töflur og myndir

| | |
|--|----|
| Tafla 1. Fjöldi skóla og kennslugreinar..... | 8 |
| Tafla 2. Kennsla í listgreinum eftir árgöngum | 8 |
| Tafla 3. Lotukerfi | 9 |
| Tafla 4. Fjöldi vettvangsferða grunnskóla..... | 15 |
| Tafla 5. Fjöldi heimsókna í grunnskóla..... | 16 |
| Tafla 6. Fjöldi sýninga/uppsetninga í grunnskólum..... | 16 |
| Tafla 7. Nemendur í tónlistarnámi | 18 |
| Tafla 8. Núverandi starfsvettvangur | 20 |
| Tafla 9. Önnur störf..... | 20 |
| Tafla 10. Hvað þarf að breytast? | 21 |
| | |
| Mynd 1. Kennslufyrirkomulag í myndmennt..... | 10 |
| Mynd 2 Kennslufyrirkomulag í textílmennt..... | 10 |
| Mynd 3. Kennslufyrirkomulag í tónmennt..... | 10 |
| Mynd 4. Kennslufyrirkomulag í leiklist..... | 11 |
| Mynd 5. Kennslufyrirkomulag í dansi | 11 |
| Mynd 6. Stöðugildi í listgreinum | 12 |
| Mynd 7. Heimsóknir á söfn 2007 og 2008..... | 14 |

Inngangur

Á fundi Menntaráðs Reykjavíkurborgar 7. maí 2007 var tillaga Samfylkingarinnar og Vinstri grænna um að skipa starfshóp um málefni tónmenntakennslu í grunnskólum Reykjavíkur samþykkt. Á fundi Menntaráðs 5.nóvember 2007 var samþykkt að breyta starfi hópsins í þá veru að starfshópurinn fjallaði einnig um hvernig auka mætti vægi listfræðslu í grunnskólum. Jafnframt var óskað eftir að Bandalag íslenskra listamanna tilnefndi fulltrúa í hópinn. Verkefni hópsins var þrjúþætt, að gera úttekt og skoða kennslu í listgreinum sem kenna á samkvæmt námskrá og öðrum verkefnum í listum og listfræðslu í grunnskólum borgarinnar, gera tillögur að leiðum til að tryggja að nemendur njóti uppeldis í listum og kanna hvernig listgreinakennarar skila sér inn í skólana. Þá var það hlutverk hópsins að gera tillögur að úrbótum ef tilefni væri til.

Í starfshópnum sem að skýrslunni stendur voru Anna Margrét Ólafsdóttir B-lista, Ingunn Vilhjálmsdóttir D-lista, Oddný Sturludóttir S-lista, Sigríður Pétursdóttir V-lista, Kristín Þorleifsdóttir tilnefnd af F-lista, Harpa Björnsdóttir BÍL, Laufey Ólafsdóttir og Sara Björg Ólafsdóttir starfsmenn Menntasviðs. Harpa Björnsdóttir sem var tilnefnd af Bandalagi íslenskra listamanna, starfaði með hópnum þar til í desember 2008 og Kristín Þorleifsdóttir sem var tilnefnd af F-lista þar til í febrúar 2009. Þá var Katrín Helga Hallgrímsdóttir D-lista skipuð í starfshópinn en tók ekki þátt.

Vegna breytinga sem orðið hafa á stjórn Reykjavíkurborgar á kjörtímabilinu hefur vinnu starfshópsins seinkað, en alls hefur verið skipað 4 sinnum í starfshópinn. Á fyrsta fundi starfshópsins var ákveðið að kalla til fagaðila til að kynna fyrir hópnum strauma og stefnur í listfræðslu fyrir nemendur í grunnskólum Reykjavíkur ásamt því að boða alla listgreinakennara í grunnskólum Reykjavíkur til vinnufundar á Menntasviði. Stærsti hluti af vinnu hópsins liggur í viðamikilli gagnaöflun sem gerð var af tölfræði- og rannsóknarþjónustu Menntasviðs og tók til allra grunnskóla borgarinnar.

Starfshópurinn hélt 8 fundi fyrir utan vinnufund með listgreinakennurum. Þeir aðilar sem koma á fundi hópsins og voru með kynningar voru: Jón Hrólfur Sigurjónsson verkefnastjóri í menntamálaráðuneytinu sem kynnti stóra rannsókn sem fer fram á vegum ráðuneytisins á listfræðslu á öllum skólastigum á landsvísu. Það er Dr. Anna Bamford sem stýrir

rannsókninni, en hún hefur gert sambærilegar rannsóknir víða um heim. Þá kynnti Kristín Valsdóttir deildarforseti listkennsludeildar Listaháskóla Íslands rannsókn sína sem snýr að viðhorfum og starfsumhverfi farsælla tónmenntakennara. Arnfríður Sólrún Valdimarsdóttir verkefnastjóri hjá ÍTR fór yfir starf menningarráðgjafa og kom með dæmi frá Kaupmannahöfn þar sem slíkir aðilar starfa í öllum hverfum borgarinnar og hlutverk þeirra er að vera tengiliðir á milli grunnskóla, leikskóla, frístundaheimila, listamanna og stofnanna. Tveir fulltrúar starfshópsins sátu í rýnihópi hjá Anne Bamford í tengslum við rannsókn hennar hér á landi.

Þann 31. mars sl. var öllum listgreina- og textílkennurum sem starfa í grunnskólum í Reykjavík, nemendum í kennsluréttindanámi í LHÍ og nemendum með listgreinar sem val á Menntavísindasviði HÍ boðið til fundar á Menntasviði. Yfirskrift fundarins var „Skapandi skóli nú er lag“ Á fundinum fluttu þær Steinunn Sigurðardóttir fatahönnuður og Kristín Valsdóttir deildarforseti listkennsludeildar Listaháskóla Íslands erindi. Þá unnu fundarmenn í hópum og svöruðu spurningum sem starfshópurinn setti saman og rýndar voru af kennurum í listgreinum í LHÍ og HÍ. Á fundinn mættu rúmlega hundrað manns og fór sú mæting framur björtustu vonum starfshópsins. Afrakstur af vinnu listgreinakennaranna liggur til grundvallar í mörgum af þeim tillögum sem fram koma í skýrslunni.

Frá Formanni

Fyrir hönd starfshópsins þakka ég öllum þeim aðilum sem aðstoðuðu við starfið og lögðu grundvöll að gerð þessarar skýrslu. Það er von starfshópsins að þær upplýsingar og tillögur, sem hér liggja fyrir, nýtist Menntaráði við stefnumótun í listgreinakennslu í grunnskólum borgarinnar.

Rannsóknaráætlun

Samkvæmt erindisbréfi var gerð eftirfarandi áætlun sem unnið hefur verið eftir í vetur og skiptast kaflar í skýrslunni eftir áætluninni.

1. Gera úttekt og skoða kennslu í listgreinum sem kenna á samkvæmt námskrá

- Kalla eftir upplýsingum frá skólum um fjölda kennslustunda í þessum greinum haustönn 2008 hjá hverjum árgangi í almennum grunnskólum.
- Skoða upplýsingar um menntun kennara í þessum greinum.
- Fara í vettvangsheimsóknir í nokkra skóla og skoða listgreinakennslu (gátlistar).

2. Gera úttekt og skoða önnur verkefni í listum í grunnskólum borgarinnar

- Helstu niðurstöður úr verkefninu *Músíkalskt Par*.
- Tengiliðir í skólum skrái heimsóknir frá hópum eða einstaklingum sem koma í skólann til að sýna/kynna verkefni tengd listum. Einnig að skrá ferðir sem árgangar/bekkir/hópar fara til að skoða verkefni tengd listum utan skólans. Nær yfir allt skólaárið.
- Skrá sérstök verkefni sem skólarnir vinna að á tímabilinu, s.s. söngleiki, sýningar.
- Athuga hvort listasöfn/leikhús halda skrá yfir heimsóknir skóla.
- Skoða nemendafjölda í tónlistarskólum eftir grunnskólum.

3. Kanna hvernig listgreinakennarar skila sér inn í skólana

- Skoða lista yfir útskrifaða kennara á sl. 3 árum og kanna afdrif þeirra í starfi.
- Skoða niðurstöður rýnihópa listgreinakennara sem verða til í heildarmati.
- Viðtöl við forstöðumenn námsbrauta í skólum sem útskrifa kennara.
- Viðtöl við listgreinakennara.

Kallað var eftir upplýsingum um fjölda kennslustunda í listgreinum á haustönn 2008 í hverjum árgangi, en það eru um 303 árgangar í 36 almennum grunnskólum. Menntun kennara sem kenna listgreinar samkvæmt námskrá var einnig skoðuð. Þá voru önnur verkefni í listum skoðuð í grunnskólum borgarinnar. Haft var samband við tengiliði sem skipaðir voru af skólastjórum úr flestum skólum borgarinnar. Voru þeir beðnir að skrá upplýsingar um verkefni á sviðum lista og menningar í skólunum, heimsóknir á listviðburði og heimsóknir frá listamönnum í skólann. Kannað var hvernig listgreinakennarar skila sér inn í skólana. Haft var samband við hluta af útskrifuðum kennurum og kannað á hvaða starfsvettvangi þeir væru. Þá voru viðtöl tekin við forstöðumenn námsbrauta sem útskrifa listgreinakennara í Listaháskóla Íslands og á Menntavísindasviði og kennsluaðstaða í skólunum skoðuð í flestum hverfum borgarinnar.

Kennsla í listgreinum haustið 2008

Kennslugreinar og skipulag kennslu

Samkvæmt Aðalnámskrá grunnskóla (1999) tekur listasvið til fimm námsgreina sem eru dans, leikræn tjáning, myndlist, textílmennt og tónmennt. Myndlist, textílmennt og tónmennt eru sjálfstæðar skyldunámsgreinar fyrstu átta skólaárin en valgreinar á í 9. og 10.ári. Dans og leikræn tjáning eru samþætt öðrum námsgreinum eða í formi námskeiða og valgreina. Starfshópurinn ákvað að könnun á tímafjölda í listgreinakennslu næði einungis til þessara fimm námsgreina.

Til að kanna tímafjölda í þessum námsgreinum voru spurningalistar sendir til 36 skólastjóra almennra grunnskóla Reykjavíkurborgar haustið 2008. Í 23 skólum var 1.-10.bekkur, í 10 skólum var yngsta stig og miðstig og í 3 skólum var einungis unglिंगastig. Spurt var hvaða listgreinar væru kenndar í skólanum, hvernig kennslufyrirkomulag væri í öllum árgöngum, hversu margir kennarar væru við kennslu í listgreinum og menntun þeirra.

Allir grunnskólarnir voru með kennslu í myndmennt og textílmennt eins og sjá má í töflu 1. Allir skólarnir nema þrjú voru með tónmenntakennslu, en þeir sem ekki buðu upp á hana voru Klébergsskóli, Laugarlækjaskóli og Réttarholtsskóli. Tveir síðarnefndu skólarnir eru einungis með unglिंगastig og þar á tónmennt að vera í boði sem valgrein en var ekki.

Tafla 1. Fjöldi skóla og kennslugreinar

| Listgrein | Fjöldi skóla |
|-----------------|--------------|
| Myndmennt | 36 |
| Textílmennt | 36 |
| Tónmennt | 33 |
| Leikræn tjáning | 23 |
| Dans | 25 |

Í töflu 2 má svo sjá hvernig listgreinakennslan var í einstökum árgöngum innan skólanna.

Tafla 2. Kennsla í listgreinum eftir árgöngum

| Námsgrein | 1.bekkur | 2.bekkur | 3.bekkur | 4.bekkur | 5.bekkur | 6.bekkur | 7.bekkur | 8.bekkur | 9.bekkur | 10.bekkur |
|------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|
| Fjöldi skóla | 33 | 33 | 33 | 33 | 33 | 33 | 33 | 26 | 26 | 26 |
| Myndmennt | | | | | | | | | | |
| Fjöldi skóla | 30 | 33 | 33 | 33 | 33 | 33 | 33 | 25 | 16 | 16 |
| | 91% | 100% | 100% | 100% | 100% | 100% | 100% | 96% | 62% | 62% |
| Textílmennt | | | | | | | | | | |
| Fjöldi skóla | 23 | 31 | 30 | 32 | 32 | 32 | 33 | 24 | 12 | 12 |
| | 70% | 94% | 91% | 97% | 97% | 97% | 100% | 92% | 46% | 46% |
| Tónmennt | | | | | | | | | | |
| Fjöldi skóla | 30 | 32 | 32 | 32 | 28 | 23 | 18 | 8 | 6 | 7 |
| | 91% | 97% | 97% | 97% | 85% | 70% | 55% | 31% | 23% | 27% |
| Leikræn tjáning | | | | | | | | | | |
| Fjöldi skóla | 10 | 14 | 14 | 15 | 13 | 12 | 11 | 9 | 12 | 12 |
| | 30% | 42% | 42% | 45% | 39% | 36% | 33% | 35% | 46% | 46% |
| Dans | | | | | | | | | | |
| Fjöldi skóla | 21 | 21 | 21 | 18 | 15 | 13 | 10 | 4 | 2 | 2 |
| | 64% | 64% | 64% | 55% | 45% | 39% | 30% | 15% | 8% | 8% |

Eins og sjá má í töflu 2 var myndmennt kennd í öllum skólunum á yngsta stigi að 1.bekk undanskildum en hún var ekki kennd í 1.bekk í þremur skólum. Á miðstigi voru allir skólar með myndmennt í öllum árgöngum. Á unglíngastigi voru allir skólar nema einn með myndmenntakennslu í 8.bekk en nokkuð færri í 9. og 10.bekk.

Textílmennnt var kennd á yngsta stiginu í flestum skólum, þó skal tekið fram að 10 skólanna sem kenna á yngsta stiginu voru ekki með textílmennnt fyrir 1.bekk. Á miðstigi voru allir nema einn með kennslu í textílmennnt og um 50% hjá unglíngastigi (9. og 10.bekk).

Þegar tónmenntakennsla í skólunum var skoðuð kom í ljós að meirihluti skólanna bauð upp á kennslu fyrir yngri árgangana en tónmennt var kennd í öllum skólunum þar sem kennt var á yngsta stigi að undanskildum þrem skólum sem buðu ekki upp á tónmennt í 1.bekk. Á miðstigi voru um 80% skólanna sem kenndu tónmennt í öllum árgöngunum, þó mun minna í 7.bekk. Minnst áhersla var á tónmenntakennslu á unglíngastigi. 18 skólar af 26 kenndu ekki tónmennt í 8.bekk.

Kennsla í leikrænni tjáningu hjá yngsta stigi var að meðaltali um 40%. Hjá miðstigi var meðaltalið um 35% og á unglíngastigi um 40%. Danskennsla á yngsta stigi var í um 60% af þeim skólum sem höfðu nemendur á yngsta stigi. Á miðstigi var danskennsla í um 40% af í skólunum en á unglíngastigi um 10%.

Lotukerfi og smiðjur eru notuð víða í listgreinakennslu. Þá er skólaárinu skipt í lotur þannig að hvert fag er kennt í ákveðinn fjölda vikna í senn og svo tekur annað fag við í jafnan fjölda vikna. Eftirfarandi er dæmi um lotukerfi í skóla þar sem hver lota er að jafnaði sex vikur. Svo dæmi sé tekið hópur A er í myndmennt 25.ágúst – 8 . október, í dansi 9.okt. – 28.nóv., leikrænni tjáningu 29.nóv. – 6.feb., tónmennt 7.feb. – 27.mars og textílmennnt 28. mars – 5. júní.

Tafla 3. Lotukerfi

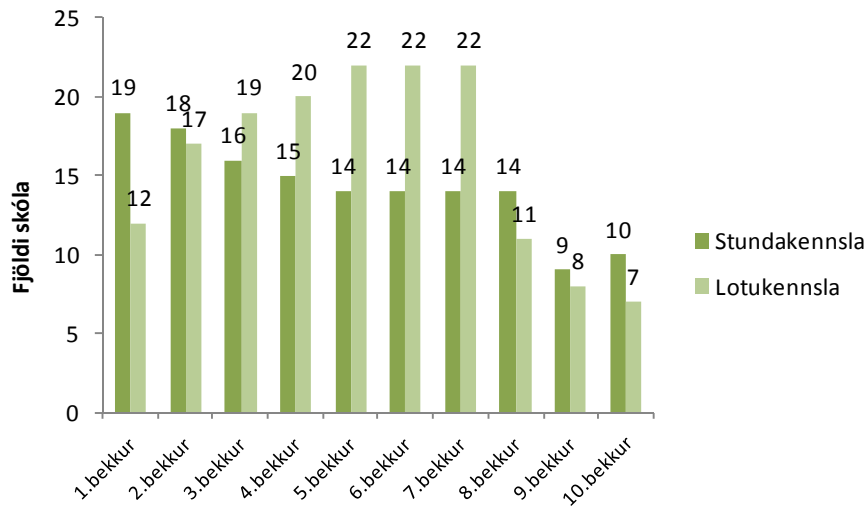
| Tímabil | 25.ágúst- 8.okt. | 9.okt- 28.nóv. | 29.nóv.- 6.feb | 7.feb. 27.mar. | – 28.mar.- 5.jún. |
|------------------------|---------------------|-------------------|-------------------|-------------------|----------------------|
| Myndmennt | A | B | C | D | E |
| Textílmennnt | B | C | D | E | A |
| Tónmennt | C | D | E | A | B |
| Leikræn tjáning | D | E | A | B | C |
| Dans | E | A | B | C | D |

Haustið 2008 voru 9 skólar einungis með stundakennslu í listgreinunum, 4 skólar voru einungis með lotukennslu eða smiðjur og 23 skólar bæði með stundakennslu og lotukennslu.

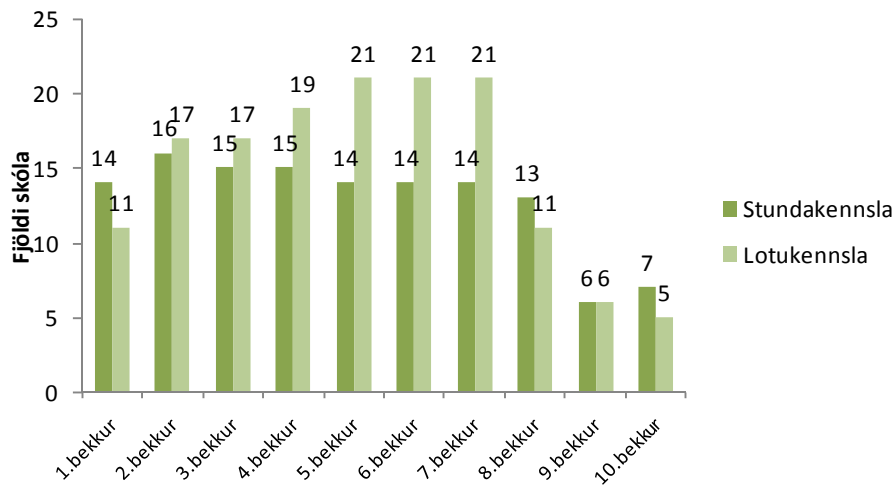
Textílmennnt og myndmennt voru þær greinar sem oftast fóru fram í lotum og fleiri skólar voru með lotukennslu en stundakennslu í 3.-7.bekk. Tónmennt var víðast kennd í stundakennslu, sérstaklega á yngsta stiginu þar sem yfir 80% af kennslunni var í stundakennslu og um 60% á miðstigi og elsta stigi. Leikræn tjáning var rúmlega helmingi oftast kennd í stundakennslu á öllum stigum. Dans var einnig að mestu leyti kenndur í stundakennslu og sjaldgæft var að hann væri kenndur í lotukennslu.

Á myndum 1 til 5 má sjá fjölda skóla með lotur eða fastar kennslustundir eftir grein og árgöngum.

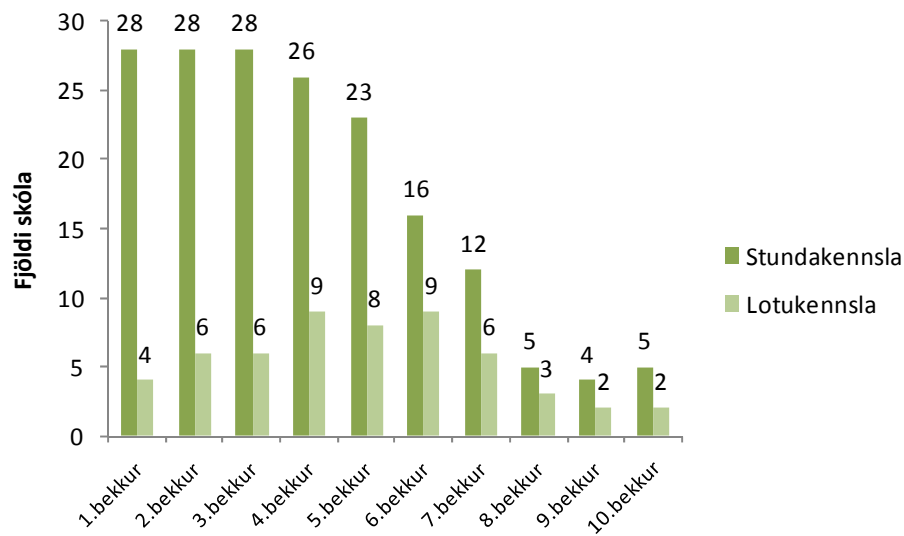
Mynd 1. Kennslufyrirkomulag í myndmennt



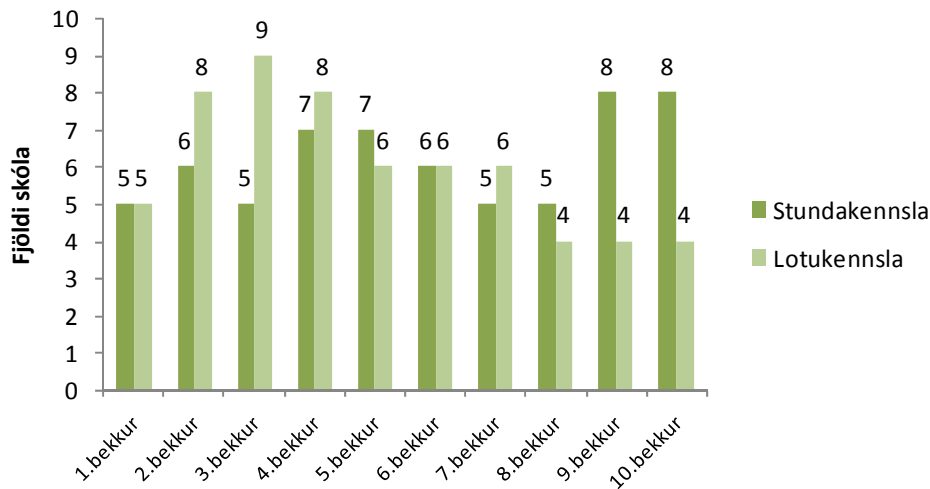
Mynd 2 Kennslufyrirkomulag í textílmennnt



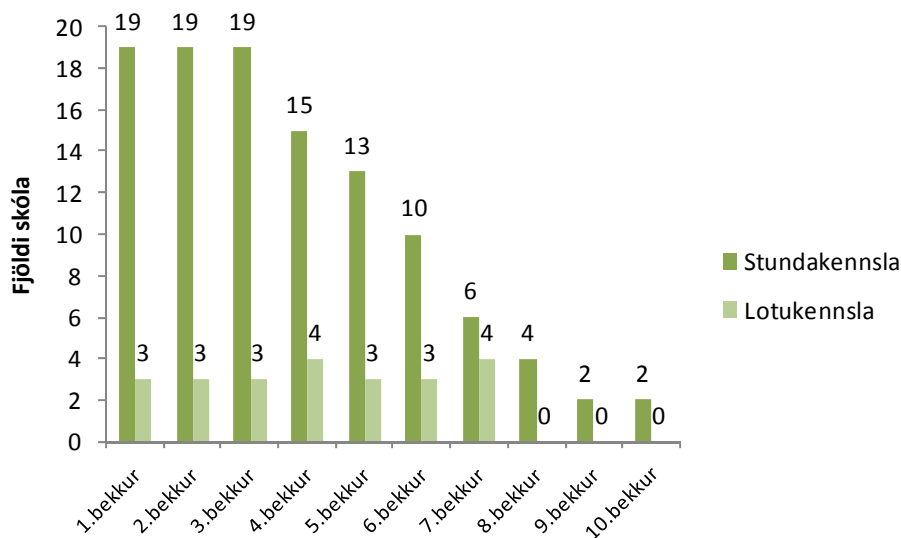
Mynd 3. Kennslufyrirkomulag í tónmennt



Mynd 4. Kennslufyrirkomulag í leiklist



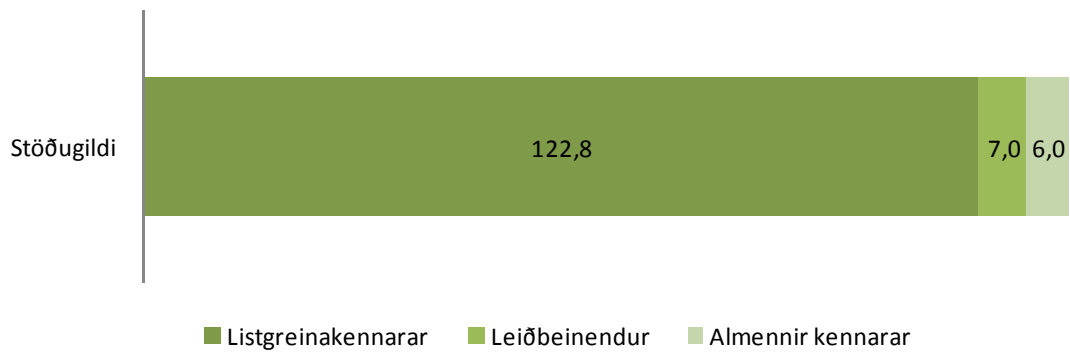
Mynd 5. Kennslufyrirkomulag í dansi



Kennarar í listgreinum

Flestir skólanna voru með kennara eða leiðbeinendur með sérmenntun í listum þó almennir kennarar hafi í sumum skólum verið fengnir til að sjá um hluta listgreinakennslunnar. Allir grunnskólarnir höfðu listgreinakennara eða leiðbeinendur með sérmenntun í myndmennt og textílmennt. Tónmenntakennarar störfuðu í 33 skólum. Í leikrænni tjáningu var kennari eða leiðbeinandi með sérmenntun í leiklist í 15 skólum og 17 í danskennslu en þó skal tekið fram að í öllum skólunum var aðeins um hluta af stöðu að ræða. Alls voru stöðugildi í listgreinum 135,8 í skólunum 36 og skiptust eins og sjá má á mynd 6.

Mynd 6. Stöðugildi í listgreinum



Flestir skólanna, eða 24, voru með 2,2 til 4,3 stöðugildi kennara eða leiðbeinanda með sérmenntun í listgreinum. Fimm skólar höfðu færri en 2 kennara og sjö skólar höfðu fleiri en 4,4 stöðugildi kennara með sérmenntun í listgreinum. Í 10 skólum voru leiðbeinendur með sérmenntun í minna en einu stöðugildi. Almennir kennarar sinntu kennslu í listgreinum í 13 skólum, oftast í minna en einu stöðugildi. Þó var einn skóli með almenna kennara í tveimur stöðugildum í listgreinum af alls 4,2 stöðugildum.

Vettvangsferðir, heimsóknir og önnur listverkefni í skólum

Áhugi var fyrir því að reyna að fá mynd af hvernig listgreinar birtust í grunnskólunum utan hefðbundinnar kennslu í listgreinum. Í því sambandi var ákveðið að reyna að kortleggja vettvangsferðir grunnskólanemenda á söfn og sýningar, heimsóknir listamanna í grunnskóla og fjölda annarra listviðburða í grunnskólunum, þ.m.t. uppsetningar nemenda á ýmsum sýningum. Einnig er hér fjallað um verkefnið Músíkalskt þar sem nokkrir grunnskólar hafa tekið þátt í og um fjölda nemenda í tónlistarskólum.

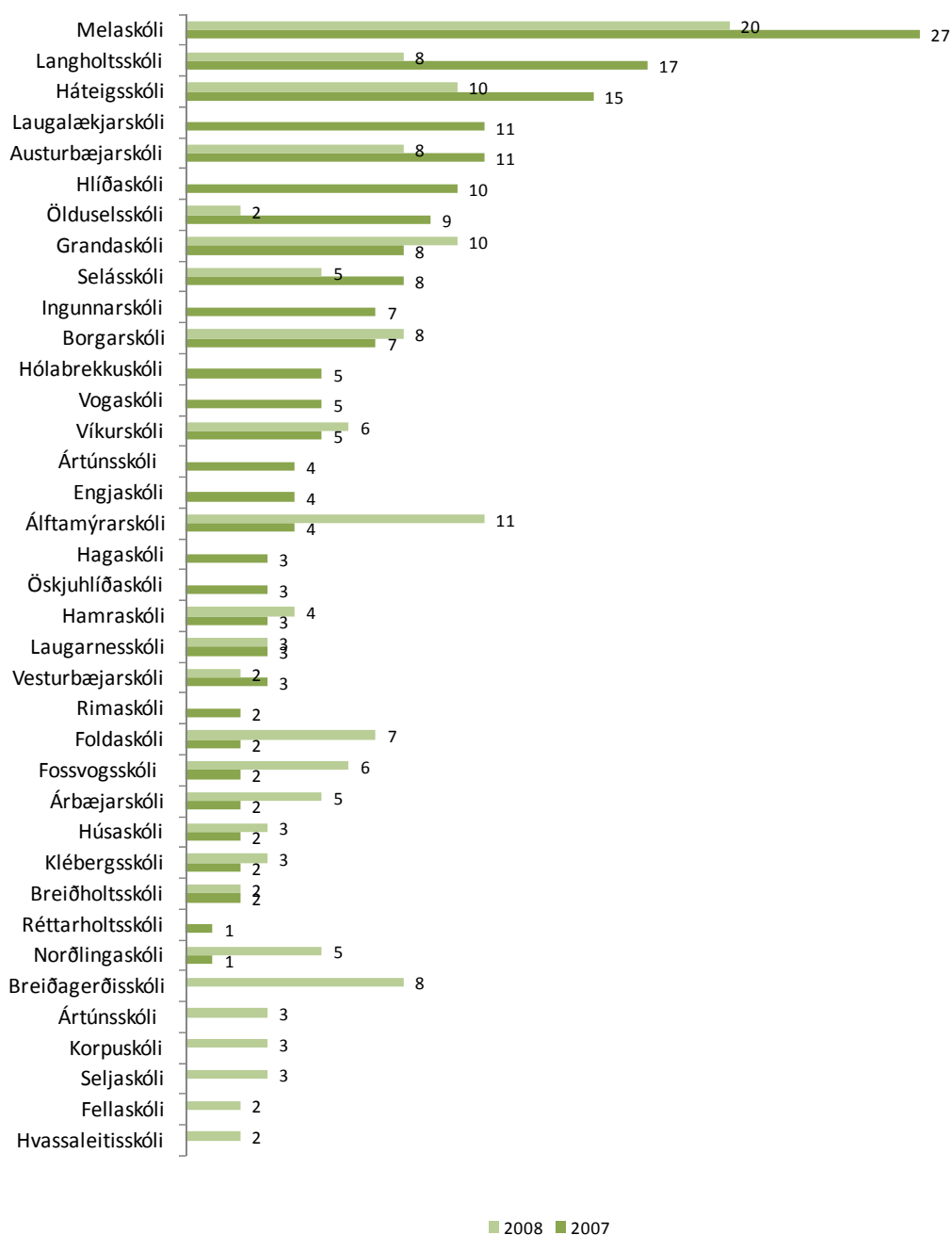
Vettvangsferðir á Listasafn Íslands og Listasafn Reykjavíkur

Ákveðið var að hafa samband við tvö stærstu listasöfnin í Reykjavík, Listasafn Íslands og Listasafn Reykjavíkur til að fá tölur yfir fjölda vettvangsferða grunnskólanna á söfnin. Fleiri söfn voru ekki skoðuð vegna umfangs slíks verkefnis enda talið að upplýsingar frá þeim stærstu gæfu nægar vísbendingar um tíðni vettvangsferða.

Flestar heimsóknir frá grunnskólunum í Reykjavík voru á Listasafn Reykjavíkur en þangað komu alls um 150 hópar bæði árið 2007 og 2008. Á Listasafn Íslands voru heimsóknirnar 39 árið 2007 og heldur færri árið 2008 eða 22.

Á mynd 7 má sjá heimsóknir eftir skólum þessi 2 ár sem spurt var um.

Mynd 7. Heimsóknir á söfn 2007 og 2008



Ástæður fyrir ólíkum fjölda heimsókna milli skóla geta verið margvíslegar og getur fjarlægð skólanna við söfnin tvö meðal annars haft áhrif en þeir skólar sem hvað mest sóttu söfnin voru staðsettir frekar nálægt söfnunum.

Innsýn í listtengdar vettvangsferðir og heimsóknir í grunnskóla

Haft var samband við skólastjóra grunnskólanna og þeir beðnir um að tilnefna einn starfsmann skólans sem væri tilbúinn að halda skrá yfir vettvangsferðir skólanna á listtengda viðburði og heimsóknir í skólana frá listamönnum. Alls tóku 20 skólar þátt í þessum hluta verkefnisins, úr öllum hverfum borgarinnar. Starfsmennirnir skráðu viðburði á skólaárinu 2008-2009.

Þegar skráningar tengiliða úr skólunum voru teknar saman kom í ljós að flestar vettvangsferðir voru á *listasöfn* eða *menningarmiðstöðvar* eða samtals 97. Þar af voru flestar ferðir farnar úr skólum í Vesturbæ eða 36. Úr skólum í Miðborg og Hlíðahverfi voru næst flestar heimsóknir eða 10 og 11, þegar haft er í huga fjöldi skóla sem skráðu.

Þá vor skráðar 37 vettvangsferðir á *menningar-* og *sögusöfn* en þar af voru 15 ferðir farnar úr skólum í Grafavogi og 8 úr skólum í Vesturbæ. Ferðir tengdar tónlist og dansi voru samtals 11 og dreifðust heimsóknirnar nokkuð jafnt á hverfin. 14 heimsóknir voru farnar á staði með annars konar list, þar af 7 úr skólum í Vesturbæ. Þá tóku margir skólanna þátt í Skrekk sem er hæfileikakeppni ÍTR fyrir grunnskóla Reykjavíkur. Í töflu 4 má sjá fjölda vettvangsferða á tímabilinu eftir hverfum.

Tafla 4. Fjöldi vettvangsferða grunnskóla

| | Listasafn eða menningarmiðstöð | Menningar- og sögusafn | Tónleikar eða danssýning | Annar listviðburður | Fjöldi skóla |
|----------------|--------------------------------|------------------------|--------------------------|---------------------|--------------|
| Vesturbær | 36 | 8 | 3 | 7 | 3 |
| Miðborg | 10 | 2 | 1 | 2 | 1 |
| Hlíðar | 11 | | 2 | | 1 |
| Laugardalur* | | | | | 1 |
| Háaleiti | 6 | 3 | | | 2 |
| Breiðholt | 5 | 5 | 2 | 1 | 2 |
| Árbær | 15 | 4 | 2 | 2 | 5 |
| Grafarvogur | 14 | 15 | 1 | 2 | 5 |
| Samtals | 97 | 37 | 11 | 14 | 20 |

*Tengiliður skólans hélt ekki utan um þennan hluta.

Heimsóknir í grunnskólana tengdar listgreinum

Sömu starfsmenn skráðu einnig heimsóknir í skólana. Þær reyndust fjölbreyttar en þó var algengast að þær væru tengdar tónlist. Alls voru 29 heimsóknir frá tónlistarfólki/hópum og þar af komu 9 í grunnskóla í Vesturbæ og 5 í hvert skólahverfi, Árbæ, Breiðholt og Grafavog. Næst algengastar voru heimsóknir þar sem lesið var upp fyrir nemendum eða 23 á skólaárinu. Kynning á nemendasýningum úr öðrum skólum voru 10 í þessum skólum, fjórar í skóla í Árbæ og þrjár í Miðbæ.

Alls komu 9 leikhópar í grunnskólana og þrír hópar komu með danssýningar. Viðburðir tengdir öðrum listum voru 10. Í töflu 5 má sjá fjölda heimsókna eftir hverfum.

Tafla 5. Fjöldi heimsókna í grunnskóla

| | Tónlist | Upplestur | Nemenda-sýningar | Aðrar listir | Leikhópar | Dans-sýningar | Fjöldi skóla |
|----------------|-----------|-----------|------------------|--------------|-----------|---------------|--------------|
| Vesturbær | 9 | 3 | 1 | | | | 3 |
| Miðborg | 1 | 1 | 3 | | | | 1 |
| Hlíðar | 1 | 2 | | 2 | 5 | | 1 |
| Laugardalur | | 5 | | 2 | | | 1 |
| Háaleiti | 3 | 3 | | | 2 | | 2 |
| Breiðholt | 5 | 2 | | 3 | | 2 | 2 |
| Árbær | 5 | 4 | 4 | 3 | 2 | | 5 |
| Grafarvogur | 5 | 3 | 2 | | | 1 | 5 |
| Samtals | 29 | 23 | 10 | 10 | 9 | 3 | 20 |

Þess má geta að þegar tölur eru skoðaðar skal haft í huga að munur var á milli hverfa í skilum á upplýsingum.

Sérstök verkefni í skólunum tengd listum

Tengiliðirnir skráðu hjá sér sýningar og aðrar uppsetningar sem skólinn stóð fyrir á tímabilinu. Mikil fjölbreytni var í tegundum uppsetninga en flestar tengdust tónlist. Einnig var mikið um leiklist eða 39 uppsetningar. Sýningar þar sem dans, leiklist og tónlist komu við sögu voru alls 21 í skólunum 20. Í töflu 6 má sjá fjölda uppkoma í skólunum eftir hverfum.

Tafla 6. Fjöldi sýninga/uppsetninga í grunnskólum

| | Tónlist | Upplestur | Dans/leiklist/tónlist | Myndlist | Leiklist | Dans | Annað | Fjöldi skóla |
|----------------|-----------|-----------|-----------------------|-----------|-----------|----------|-----------|--------------|
| Vesturbær | 15 | 2 | | 2 | 7 | 2 | 2 | 3 |
| Miðborg | 5 | 4 | 8 | | | 1 | 1 | 1 |
| Hlíðar | 5 | | | 2 | 17 | | | 1 |
| Laugardalur | | | 2 | | | | | 1 |
| Háaleiti | 2 | | | 1 | 1 | | 1 | 2 |
| Breiðholt | 10 | | | 2 | 2 | | 3 | 2 |
| Árbær | 1 | | 1 | 3 | 5 | 1 | 6 | 5 |
| Grafarvogur | 8 | 2 | 10 | 2 | 7 | 3 | 14 | 5 |
| Samtals | 46 | 8 | 21 | 12 | 39 | 7 | 27 | 20 |

Þá voru tengiliðir beðnir um að skrá hvort kór væri starfandi í skólanum og reyndist 25% skólanna sem skráðu vera með kór.

Verkefnið Músíkalskt par, samstarfsverkefni tónlistar- og grunnskóla, var þróunarverkefni til þriggja ára á vegum Reykjavíkurborgar og hófst haustið 2007. Menntasvið gerði samning við fimm tónlistarskóla og tíu grunnskóla (Álftamýraskóla, Ártúnsskóla, Borgaskóla, Breiðagerðisskóla, Engjaskóla, Fossvogsskóla, Hagaskóla, Korpuskóla, Seljaskóla, Víkurskóla). Gerður var samningur við Fellaskóla haustið 2008 eftir að tveir grunnskólar hættu við verkefnið. Helstu markmiðin voru að efla tónlistarlíf og tónlistarþátttöku skólabarna, að tónlist yrði sýnileg í skólastarfinu og hefði áhrif á skólabrag þátttökuskóla. Skilyrði var sett um að námið yrði gjaldfrjálst.

Ákveðið var að meta verkefnið eftir fyrsta veturinn, gögnum var safnað og skýrsla unnin. Í matinu var spurt um framkvæmd og viðhorf til verkefnisins voru skoðuð³. Gagnasöfnun fólst í viðtölum við stjórnendur og kennara, rýnihópaviðtölum við nemendur og rafrænum könnunum til tónlistarkennara sem komu að verkefninu og grunnskólakennara.

Helstu niðurstöður voru að útfærsla verkefnisins var mjög mismunandi eftir skólum eins og lagt var upp með. Kennarar úr tónlistarskólunum höfðu mismunandi áherslur, sumir kenndu á framandi hljóðfæri og aðrir á hefðbundnari hljóðfæri eða söng. Einnig var ólíkt eftir skólum hvaða árgangar tóku þátt í verkefninu og hvort allir eða hluti árgangsins var með. Þátttaka nemenda í öllum skólunum var valfrjáls að Hagaskóla og Borgarskóla undanskildum þar sem öllum nemendum í ákveðnum árgöngum var skylt að taka þátt.

Í matinu kom fram að stjórnendur og kennarar tónlistarskólanna voru mjög jákvæðir gagnvart verkefninu og töldu að það hafi farið vel af stað. Stjórnendur grunnskólanna voru allir áhugasamir um verkefnið og það sama má segja um flesta grunnskólakennarana. Nemendur voru flestir mjög jákvæðir í garð verkefnisins.

Helstu kostirnir sem fram komu voru að nemendur fengju með þessu tækifæri til að vera í tónlistarnámi án endurgjalds, það myndi auka áhuga þeirra á tónlist og skapaði jákvætt andrúmsloft innan skólanna til dæmis með meiri tónlistarflutningi og fleiri uppákomum. Það var líka talið efla sjálfstraust nemenda og það kom fram að margir væru að blómstra í gegnum verkefnið. Sumir skólastjórnendur nefndu að eftir að verkefnið hófst hefði mikil breyting orðið í skólunum, það hafi haft góð áhrif á andrúmsloftið í skólunum og að þeir hefðu orðið varir við að nemendum sem fóru í tónlistarnám hafi fjölgað mjög mikið í kjölfar verkefnisins. Helstu gallar varðandi verkefnið sem fram komu voru að erfitt væri að taka nemendur út úr öðrum kennslutímum, og að aðstaðan í skólunum hefði oft verið ófullnægjandi. Samstarf skólanna og tónlistarskólanna þótti takast vel og mikil ánægja var með verkefnið eftir fyrsta starfsárið með fáum undantekningum. Helstu ástæður sem nefndar voru fyrir því að verkefnið gekk ekki upp voru skipulagsleysi, lítið utanumhald og miklar fjarvistir tónlistakennara.

Niðurstöður matsins bentu til að aðstaðan í grunnskólunum væri mjög mismunandi. Til þess að verkefni sem þetta ætti framtíðina fyrir sér þyrfti að bæta aðstöðuna í skólunum og huga að aðstöðu fyrir tónlistarkennslu strax þegar nýir skólar væru byggðir að mati skýrsluhöfunda.

Músíkalskt par hefur tvímælalaust verið þáttur í að auka listfræðslu í þeim skólum þar sem það var í boði. Nemendur fengu tækifæri til að stunda tónlistarnám af ýmsu tagi án kostnaðar. Það er einmitt eitt af þeim markmiðum sem kom fram í Vegvísi UNESCO þar sem fjallað var um að aðildarríki skulu stuðla að því að börn fái jöfn tækifæri til að stunda menningarlíf, listir og tómstundaiðju.

³ Ísmat vann skýrsluna og voru höfundar: Björk Ólafsdóttir og Sigríður Sigurðardóttir. Skýrslan var unnin fyrir Reykjavíkurborg 2008 og birtist ekki opinberlega.

Fjöldi nemenda í tónlistarnámi og skólahljómsveitum

Hlutfall nemenda í tónlistaskólum og skólahljómsveitum var mjög ólíkt milli skóla en allt frá 4% upp í 39% nemenda hvers skóla stunduðu tónlistanám haustið 2008. Í Vesturbæjarskóla, Norðlingaskóla og Ártúnsskóla var þriðjungur nemenda í tónlistarnámi en í Fellaskóla, Sæmundarskóla, Engjaskóla og Hólabrekkuskóla voru það innan við 9%. Í töflu 7 má sjá hlutfall nemenda sem stunda tónlistarnám eftir skólum haustið 2008.

Tafla 7. Nemendur í tónlistarnámi

| | Í tónlistar- skóla | Í skóla- hljómsveit | Samtals |
|-------------------|-----------------------|------------------------|---------|
| Vesturbæjarskóli | 31% | 8% | 39% |
| Norðlingaskóli | 33% | 1% | 34% |
| Ártúnsskóli | 31% | 2% | 33% |
| Melaskóli | 23% | 9% | 32% |
| Fossvogsskóli | 27% | 4% | 31% |
| Foldaskóli | 23% | 5% | 28% |
| Klébergsskóli | 26% | | 26% |
| Víkurskóli | 24% | 1% | 25% |
| Hlíðaskóli | 21% | 3% | 24% |
| Grandaskóli | 21% | 3% | 23% |
| Korpuskóli | 20% | 3% | 23% |
| Ingunnarskóli | 21% | 2% | 23% |
| Álftamýraskóli | 18% | 2% | 20% |
| Selásskóli | 16% | 4% | 20% |
| Austurbæjarskóli | 17% | 3% | 20% |
| Laugalækjaskóli | 16% | 4% | 20% |
| Laugarnesskóli | 14% | 5% | 19% |
| Borgarskóli | 17% | 2% | 19% |
| Húsaskóli | 17% | 1% | 19% |
| Háteigsskóli | 13% | 5% | 18% |
| Hvassaleitisskóli | 15% | 3% | 18% |
| Vogaskóli | 16% | 3% | 18% |
| Réttarholtsskóli | 15% | 3% | 18% |
| Hagaskóli | 16% | 1% | 17% |
| Ölduselsskóli | 14% | 3% | 17% |
| Breiðagerðisskóli | 10% | 6% | 17% |
| Langholtsskóli | 12% | 3% | 15% |
| Hamraskóli | 11% | 3% | 14% |
| Árbæjarskóli | 14% | | 14% |
| Rimaskóli | 10% | 3% | 13% |
| Seljaskóli | 13% | | 13% |
| Breiðholtsskóli | 7% | 5% | 12% |
| Hólabrekkuskóli | 7% | 1% | 8% |
| Engjaskóli | 7% | | 7% |
| Sæmundarskóli | 5% | 1% | 6% |
| Fellaskóli | 4% | | 4% |

Listgreinakennarar í grunnskólum

Til að kanna hvernig útskrifaðir listgreinakennarar höfðu skilað sér inn í grunnskólana var haft samband símleiðis við þá kennara sem höfðu útskrifast á árunum 2005-2007. Afdrif þeirra í starfi voru könnuð og hjá þeim sem höfðu valið annan starfsvettvang var leitast við að fá helstu ástæður fyrir því og reynt að finna út hvað þyrfti að hafa í huga til að fá kennara til starfa.

Til að fá upplýsingar um hvað væri jákvætt í kennslunni og hvað hugsanlega mætti betur fara var talað við forstöðumenn þeirra skóla sem útskrifa listgreinakennara, rýnihópar sem framkvæmdir voru með kennurum skoðaðir og fundur haldinn með listgreinakennurum sem starfa í grunnskólunum á Menntasviði Reykjavíkur.

Helstu umræðuefnin í viðtölunum og hópunum voru aðalnámsskrá, kostir og gallar listgreinakennslu í grunnskólum, námsefni og samþætting listgreinakennslu við önnur fög. Þá var að lokum rætt um hvað þyrfti til þess að skapa og viðhalda starfsánægju meðal kennaranna til að halda góðum kennurum innan skólanna. Þar kom meðal annars fram að aðstaða til kennslu væri mikilvæg til að halda starfsánægju kennara og í framhaldi af því var ákveðið að fara vettvangsrannsóknir í einum skóla í hverju hverfi til að fá hugmynd um hvernig starfsaðstaða í grunnskólunum væri háttáð.

Útskrifaðir listgreinakennarar 2005-2007

Í flestum grunnskólunum voru kennarar eða leiðbeinendur sem voru með sérmenntun í listum en þó hafa almennir kennarar í sumum skólum verið fengnir til að sjá um hluta listgreinakennslunnar eins og fram hefur komið. Það hefur borið á skorti á listgreinakennurum og þá einkum tónmenntakennurum eins og Helga Rut nefndi í rannsókn sinni sem meðal annars var byggð á símaviðtölum við skólastjóra á landinu í heild og fjallaði um útbreiðslu tónmenntakennslu⁴. Þar kom í ljós að skólastjórar þeirra skóla sem ekki buðu upp á tónmenntakennslu nefndu skort á tónmenntakennurum sem helstu ástæðuna (Helga Rut, 2008, bls.72). Kristín Valsdóttir fjallaði í ritgerð sinni „Einhver svona Alí Baba“ um lágt hlutfall tónmenntakennara við störf og sagði að samkvæmt viðtölum sem hún tók við útskrifaða kennara sem höfðu útskrifast á árunum 1988-2003 væru einungis 37% þeirra starfandi við tónmennt (Kristín Valsdóttir, 2006)⁵.

Ákveðið var að fá lista yfir útskrifaða listgreinakennara frá Menntavísindasviði og Listaháskóla Íslands árin 2005-2007. Hugmyndin var að kanna hvort útskrifaðir nemendur hefðu skilað sér í kennslu í sinni grein í grunnskólum. Listinn var afmarkaður við þá nemendur sem höfðu búsetu á höfuðborgarsvæðinu í mars 2009 og voru það alls 114 einstaklingar en af þeim voru 33 á starfsmannalista grunnskóla Reykjavíkur. Alls var því hringt í 81 útskrifaðan listgreinakennara og af þeim reyndust svo 21 starfa í grunnskólum utan Reykjavíkur. Niðurstöðurnar eiga því við um 60 listgreinakennara sem ekki störfuðu við

⁴ Helga Rut Guðmundsdóttir. (2008). *Útbreiðsla tónmenntakennslu, aðstæður og viðhorf: Viðtöl við skólastjóra og tónmenntakennara í íslenskum grunnskólum*. Tímarit um menntarannsóknir, 5. Árg. 2008, 63-76.

⁵ Kristín Valsdóttir. (2006). *Einhver Svona Alí Baba: Rannsókn á viðhorfum og starfsumhverfi farsælla tónmenntakennara*. Óbirt námsritgerð til M.Ed. gráðu í uppeldis- og menntunarfræði: Kennaraháskóli

listgreinakenndu í grunnskólum. Eins og sjá má í töflu 8 störfuðu 17 af þeim við kennslu á öðrum stigum en grunnskóla og 14 við almenna kennslu í grunnskóla.

Tafla 8. Núverandi starfsvettvangur

| | Fjöldi | Hlutfall |
|-----------------------------|--------|----------|
| Annað starf | 29 | 48,3 |
| Almenn kennsla í grunnskóla | 14 | 23,3 |
| Kenni í leikskóla | 7 | 11,7 |
| Kenni í framhaldsskóla | 4 | 6,7 |
| Kenni í tónlistarskóla | 3 | 5,0 |
| Kenni í myndlistaskóla | 3 | 5,0 |
| Alls | 60 | 100% |

Þeir sem störfuðu við annað en kennslu nefndu t.d. að þeir væru sjálfstætt starfandi listamenn, við ýmis skrifstofustörf, kenndu á námskeiðum í kvöldskólum eða hjá öðrum sjálfstæðum fræðsluáðilum og fleira eins og sjá má í töflu 9.

Tafla 9. Önnur störf

| Starf | Fjöldi |
|-----------------------------------|--------|
| Listamaður | 7 |
| Skrifstofu-/verslunarstörf | 6 |
| Kennsla á námskeiðum | 4 |
| Starf á listasafni | 3 |
| Í námi | 3 |
| Blaðamaður | 2 |
| Við myndvinnslu/grafíska hönnun | 2 |
| Í fæðingarorlofi | 1 |
| Verkefnastjóri hjá háskólastofnun | 1 |

Þátttakendur sem ekki störfuðu við kennslu í grunnskóla voru spurðir hvort þeir hefðu kennt eitthvað í grunnskóla eftir að þeir fengu kennsluréttindi sem listgreinakennarar.

Um 26% þeirra **höfðu kennt** sína listgrein í grunnskóla en hætt. Um þriðjungur þeirra nefndi laun sem ástæðu fyrir því að þeir hættu að kenna í grunnskóla og svipað hlutfall nefndi starfsaðstöðu og álag í starfi. Um fjórðungur nefndi persónulegar ástæður. Aðrar ástæður sem þátttakendur nefndu voru t.d. að erfitt væri að fá stöðu til að kenna þessa listgrein, staða hefði boðist í öðru sveitarfélagi eða ætlunin hefði verið að halda áfram í námi.

Um 60% höfðu áhuga á að fara að kenna aftur í grunnskóla og 25% til viðbótar svöruðu *kannski*. Um helmingur þessara nefndi laun en starfsaðstaða var líka oft nefnd, bæði listgreinanna sérstaklega og skipulag kennslu í grunnskólum almennt, s.s. minni þekki. Sumir nefndu einnig að það væru ekki nægar lausar stöður í þeirra grein.

Þeir sem **aldrei höfðu kennt** í grunnskóla eftir að þeir fengu kennsluréttindi (74% þátttakenda) voru spurðir hvort þeir hefðu áhuga á því. Um 45% svöruðu því játandi og 25% til viðbótar sögðu *kannski*. Í töflu 10 má sjá hvað þyrfti að breytast svo þeir vildu starfa í grunnskóla. Nefna mátti fleiri en eitt atriði.

Tafla 10. Hvað þarf að breytast?

| | Fjöldi |
|--|---------------|
| Hærri laun | 11 |
| Fáar stöður í boði | 11 |
| Annað | 10 |
| Betri starfsaðstöðu | 7 |
| Minni nemendahópa | 3 |
| Ef verkefnum sem listamaður fær fækkar | 3 |
| Meiri starfsreynslu | 3 |
| Álag í starfi, agaleysi nemenda | 3 |
| Betri kennslugögn | 2 |
| Fleiri kennslustundir á nemanda | 2 |
| Fleiri undirbúningstímar | 2 |
| Þarf sjálf(ur) meiri menntun | 2 |
| Alls | 59 |

Viðtöl við forsvarsmenn námsbrauta í skólum sem útskrifa listgreinakennara

Til að fá viðhorf á listgreinakennslu í grunnskólum Reykjavíkur frá þeim sem sjá um að undirbúa listgreinakennara fyrir kennslu var rætt við forsvarsmenn þeirra skóla sem útskrifa listgreinakennara. Það voru þær Arnþrúður Ösp Karlsdóttir núverandi forstöðumaður Listháskóla Íslands, Kristín Valsdóttir deildarforseti og verðandi forstöðumaður og Helga Rut Guðmundsdóttir lektor í tónmennt á Menntavísindasviði sem ræddu ýmsa þætti sem varða listgreinakennslu í grunnskólum. Rætt var um ýmislegt sem tengdist kennslunni og var leitast við að fá þeirra skoðanir á því sem vel var gert og því sem betur mætti fara. Í starfinu hafa þær verið í nánú samstarfi við kennaranema og kynnst viðhorfum og áherslum í listgreinakennslu í grunnskólunum. Helstu umræðuefnin voru aðalnámsskrá, kostir og gallar listgreinakennslu í grunnskólum, námsefni og samþætting listgreinakennslu við önnur fög. Að lokum var rætt um hvað þyrfti til þess að skapa og viðhalda starfsánægju meðal kennaranna til að halda góðum kennurum innan skólanna.

Þegar aðalnámsskráin var rædd var fjallað um hversu *yfirgripsmikil* hún væri og kom það fram að það hefði sína kosti og galla. Helstu kostir þess væru þeir að hún gæfi mikið *frelsi* til sjálfstæðrar skipulagningar kennslunnar en gallarnir væru þeir að hún gæti verið sumum *ofviða* og þá sérstaklega reynslulausum kennurum. Þá voru þær ekki sáttar við hversu *óljós tímaskiptingin* á milli faga í listgreinakennslu er.

Það hafa verið margar óánægjuraddir sérstaklega meðal tónmenntakennara af því að aðalnámsskráin sé svo víðfeðm og þess er krafist að farið sé í marga hluti og það sé enginn leið að fylgja henni. Að mínu mati finnst mér hún að mörgu leyti góð og ég hef sýnt fram á í minni kennslu að þetta sé ekki eins mikið bákn og það líti út fyrir að vera.

Ég held að okkur vanti ákveðinn farveg fyrir venjulegan kennara en afburðarkennarar geta svo bætt kjöti á beinin [...] stundum velti ég því fyrir mér hvort við getum haft einhver svona viðmiðunarþrep sem sýni hvernig við getum byggt upp í gegnum grunnskólann og það sé frekar gagnsætt en svo sé hægt að byggja ofan á það. Þá líði kennurum eins og þeir hafi uppfyllt aðalnámsskrá og sinnt þeim þáttum sem þeir eiga að sinna.

Almennt var fjallað um kosti og galla listgreinakennslu í grunnskólunum og voru forsvarsmennirnir sammála um að kennslan væri öflug á Íslandi og þá sérstaklega hjá yngsta og miðstigi og það væri mjög jákvætt að kennararnir væru flestir sérmenntaðir í sínu fagi. Gallarnir sem helst voru nefndir voru tengdir námsefni og að það vanti aukið framboð þess í öllum listgreinum. Þó kom fram að námsefnið ætti ekki að vera heftandi fyrir frjálsræði í kennslu heldur einungis leiðbeinandi. Umræðan var því að miklu leyti á svipuðum nótum og hjá þeim kennurum sem sátu fundinn „Skapandi skóli nú er lag“ sem haldinn var á Menntasviði þar sem listgreinakennsla var rædd. Það átti líka við um umræðu um aðalnámsskrá þar sem áherslurnar voru svipaðar, þá einkum þegar fjallað var um frjálsræðið sem sagt var að henti ekki öllum og það verði að vera ólíkir kostir í boði:

Þetta er nákvæmlega það sama og með námsskránnar þar sem sumir vilja frjálsræðið og segja „jibbí ég get gert hvað sem ég vill“ en aðrir segja „hvað á ég að kenna og fyllast skelfingu“, það eru mismunandi karaktereinkenni. Mér finnst sjálfssagt að það sé til fullt af námsefni.

Það þyrfti að finna eitthvað eitt efni sem allir væru sammála um því það er mikilvægt að hafa einhvern grunn. Það er búið að gefa út slatta af handbókum en við þurfum grunn til að byggja á.

Samþætting listgreina við aðrar námsgreinar var rædd á jákvæðum nótum en þó tekið fram að fara þurfi varlega í málin og skipulega. Þá skuli eins og nefnt var á fundi listgreinakennara á Menntasviði varast að gera það á kostnað listgreinanna og halda skuli vörð um sérstöðu þeirra.

Já það getur ekki verið annað en gott að auka samstarfið. Það er svo mikið til af til dæmis listgreinamenntuðum kennurum sem eru í bekkjakennslu þannig að það er hægt að búa til samstarf á svo margann hátt og ég get ekki ímyndað mér annað en að það séu allir að njóta þess.

Það er hægt að kenna allt í gegnum myndlist, það kemur upp þessi vakning á hverju ári af því að myndlist er svo mikil stærðfræði og rökfræði. Þannig að ef þú hefur þekkingu á myndlist þá nálgastu það þaðan, það er það sama með tónlistina því tónlistamenn geta kennt allt í gegnum tónlist því hvað er tónlist annað en eðlisfræði, tungumál og stærðfræði og þú getur sungið á öllum tungum og hvað gerirðu annað en að læra bókmenntir þegar þú ert að læra ljóðin og svo mætti endalaust telja.

Það eru til nokkrar tegundir af samþættingu, ein er sú að við eigum að hafa samþættingu samþættingarinnar vegna en raunveruleg samþætting getur stundum verið til trafala fyrir alla, og krefst mikils skipulags. Samþætting verður mjög oft á kostnað listgreinanna, það er að segja ef þú til dæmis samræmir bóklegar greinar og listgreinar þá eru bóklegu greinarnar oftast útgangspunktur.

Þá var því velt upp hvað þurfi að gera til að halda í góða kennara. Það helsta sem þær nefndu að fram hefði komið hjá kennaranemunum í gegnum tíðina væri mikilvægi þess að þeir hefðu gott svigrúm, frelsi, gott samstarf, aðbúnað, endurmenntun við hæfi og traust vinnuveitenda. Þá var nefnt að það væri til bóta að auka samskipti listgreinakennara:

Ég held það sé mikilvægt ef halda á í góða listgreinakennara að mynda einhvers konar samtal á milli þeirra af því að þeir eru svo margir einir

Kannski er það klisja en ég held að sjálfstæði í starfi sé töluvert stór hluti og kannski það sem flestir listgreinakennarar telja mikilvægast og það að þeir geti skapað sér sína leið og þetta á kannski frekar við um þá en aðra kennara

Að lokum var það nefnt að listir ættu að vera hluti af daglegu lífi í skólanum og í framhaldi af því kom upp sú hugmynd að í skólunum ættu að vera listrænir stjórnendur:

Mér finnst ekki að maður eigi að syngja tónlist bara í fimm vikur og búið, það er andstætt því sem er sagt að tónlist eigi að vera partur af daglegu lífi og það er reyndar einn af ókostunum við kennsluna, að listgreinar séu svona hólfaðar, eins og að fara í tónmennt einu sinni í viku [...] Það minn draumur almennir kennarar beiti fjölbreyttum kennsluáferðum og meðal annars með því að beita áferðum listgreina inni í kennslustofunni, þannig að þeir sem eru sérmenntaðir í faginu verði eins konar fagstjórar og haldi utan um meira en að bara kenna í bekkjunum einu sinni í viku. Það væri draumastaðan mín.

Rýnihópar list- og verkgreinakennara 2007-2008

Á Menntasviði stendur yfir verkefni sem ber heitið *Heildarmat* en í því fá nokkrir grunnskólar á ári heimsókn frá matshópi. Á skólaárinu 2007-8 voru sérstakir rýnihópar fyrir list- og verkgreinakennara þar sem rætt var um aðstöðu og fyrirkomulag kennslu í þeirra kennslugreinum. Leyfi matshópsins fékkst til að nota hluta af því sem þar kom fram í þessa skýrslu en um 6 skóla var að ræða, þeim athugasemdum sem snéru að verkgreinum eingöngu hefur þó verið sleppt. Í ljósi þess að kennurunum var tíðrætt um aðstöðu til listgreinakennslu var farið í sérstakar vettvangsheimsóknir vorið 2009 til að skoða nokkrar listgreinastofur í grunnskólum.

Aðstaða til kennslu

Í þessum umræðum kom fram að í skólunum er mjög mismunandi aðstaða fyrir listkennslu. Í sumum skólum fannst kennurum að lögð hafi verið áhersla á að hafa góða aðstöðu fyrir listkennslu meðan í öðrum væri listkennsla ekki í forgangi.

Helstu gallarnir sem nefndir voru var *kennslurými* fyrir listgreinar og kennarar upplifðu í sumum tilvikum að þeir þurfi að víkja fyrir öðrum kennslugreinum. Leiklistakennari í einum skólanum nefndi plássleysi og að sér fyndist að hann ætti hvergi heima því það væri ekki gert ráð fyrir kennslunni í skólanum. Þá kom umræða um nemendafjölda upp og nefnt mikilvægi þess að takmarka nemendafjölda vegna aðstöðu og möguleika til að sinna nemendum.

Stofan fyrir myndmennt er óskaplega lítil, það eru til málningartrönur í skólanum en ekki hægt að koma þeim fyrir, það er ekki einu sinni myndvarpi en það er hlutur sem ég nota dálítið og ég þarf að ná í hann í næstu stofu

Það var hætt við að gera nýja stofu í nýbyggingunni, stundum er ég með örfá börn en stundum allt upp í 18 nemendur og þá er ég ekki með stóla fyrir alla og stundum þurfa þau að sitja við kennaraborðið

Í textíl er erfitt að fá að kaupa stærri hluti, en ekki minni hluti. Í textíl er gluggalaust rými og er það alveg ferlegt upp á loftræstinguna

Á um 6 vikna tímabili á hverri önn þegar verið er að setja upp söngleiki þarf ég að láta mína vinnuástöðu (á sviðinu) af hendi, það rekst á við aðra greinar og þarf að víkja fyrir öðru og því fylgir mikil erfði líka líkamleg (færa til stóla/borð) og erfitt að hafa ekki aðgang að þeim gögnum sem þarf að nota, það er mjög erfitt að vera með kennslugögnin á flakki

Dúkurinn á gólfunum er sleipur og það er erfitt að þrifa efnin af sem notuð eru í kennslu, ég vildi óska mér að hafa eitt langt borð á miðju gólfinu þannig að allir sitji saman í bóklega hlutanum og að allir geti borðað saman, ég væri líka til í myndavél, það er vesen að hlaupa alltaf að ná í hana

Nemendahópar eru allt of stórir og en 10 er lágmarks fjöldi í list –og verkgreinum. Það er ekki hægt að hafa 19 krakka saman í textíl sem vita ekkert um pensla og dót sem þau þurfa að nota

Innréttingar henta illa til myndmenntakennslu en vaskar eru litlir og skápar takmarka stærð verka sem unnin eru með nemendum

Textíl er með góða stofu, með viftu til að lofta út en það þarf hljóðkerfi og aukatölvu til að leyfa krökkum að fara í

Í öðrum skólum var hins vegar ánægja með aðstöðuna.

Ánægja með skólastofur, þar eru öll tæki en það þarf að endurnýja ýmislegt, nóg rými og pláss og vinnuaðstaðan er góð. Myndmenntastofan er stór og góð og kennari fær það sem hann vill, mikið rennir í stofunni, en það er mikið gengið í pappírinn sem er jákvætt, það er glerofn hér og allt gott um það að segja

[Aðstaða] alveg til fyrirmyndar í myndmenntastofunni er myndvarpi, tölva, leirbrennsluofn, allt sem ég þarf

Textílmenntin er í nýrri stofu og ef maður biður um eitthvað þá er reynt að koma til móts við mann, maður þarf kannski að fylgja því eftir en það gleymist ekkert, það er skilningur á því sem við viljum kaupa

Stofan er mjög fín og aðbúnaður góður ég fæ að kaupa tæki sem ég þarf, ég er með stóra og bjarta stofu

Ég er nokkuð sátt við mína stofu og fæ að kaupa allt sem ég þarf

Námið

Þegar rætt var um námið og kennsluáferðir voru erfiðleikar þess að uppfylla það sem lagt var fyrir í námskrá nefnt. Einn kennari ræddi að þegar nýjum listgreinum hefði verið bætt við kennsluna þá hefði það bitnað á öðrum list- og verkgreinum sem hefði leitt til þess að kröfur í aðalnámskrá væru síður uppfylltar. Það virðist því hafa verið á kostnað annarra listgreina þegar nýjar listgreinar voru teknar inn í skólana og að það hafi síður bitnað á öðrum námsgreinum.

Nokkrir skólanna höfðu tekið upp aukna áherslu á list- og verkgreinar. Þó það hafi oft reynst vel kom fram að þrátt fyrir breyttar áherslur var mismunandi hversu mikið samstarf var á milli almennra kennara og listgreinakennara. Nokkrir kennarana nefndu að þeim fyndist að nemendur gætu unnið fleiri verkleg og skapandi verkefni í bóklegu greinunum.

Það er áhersla núna á að þetta sé list- og verkgreina skóli en við það að bæta inn leiklist og öðrum greinum hefur verið skorið af smíðum og nú uppfyllir hún ekki kröfur í námskrá en það er svo kannski ekki hægt að komast hjá því þegar verið er að bjóða upp á fleiri kennslugreinar

Það er kostur hvað það er gott handverk og mikil verkleg kennsla sem einkennir skólann. Í sambandi við tækjakost þá búum við vel, það er gott að hafa mikla verk og listfræðikennslu, við erum náinn hópur í list- og verkgreinakennslu, það er jákvætt fyrir nemendur að hafa áherslu á list og verkfræðikennslu og líka gott fyrir kennarana

Samstarf við aðra kennara /starfsfólk

Í rýnihópum list- og verkgreinakennara var samstarf við kennara í bóklegum greinum rætt. Nefnt var hvernig ákveðin verkefni eins og þemaverkefni geti stuðlað að samstarfi kennara í ólíkum kennslugreinum. Þar kom fram áhugi á að kennararnir ynnu saman og meðal annars kom upp kom sú hugmynd að það mætti blanda listgreinum við almenna kennslu og hvort jafnvel eigi að reyna að flétta mismunandi listgreinum og almennum greinum saman að staðaldri en ekki bara á þemadögum eða í sérstökum þemaverkefnum.

Við eigum mjög gott samstarf við almenna kennara, það er mikið af þemum í gangi, til dæmis Snorraþema í 6. og 7. bekk og Evrópuþema en þá tókum við öll þátt kennararnir, þá er til dæmis eldað evrópskt, saumaðir og teiknaðir evrópskir fánar. Þegar þessi vinna er í gangi eru ekki teknir tímar frá list- og verkgreinum heldur eru settir inn tímar aukalega í greinarnar. Það er gott samstarf við aðra kennara, við finnum ekki fyrir fordómum eða aðskilnaði við almenna kennara en ég hef hins vegar fundið að þegar það komu kennarar úr öðrum skóla þá fann ég fyrir smá fordómum í garð list- og verkgreinakennurum en það á ekki við innan skólans og kannski er ástæðan sú að hér hefur alltaf verið áhersla á list og verkgreinar

Smíðjur bjóða upp á sveigjanleika. Textílkennari og smíðar geta unnið saman og er það mjög jákvætt að geta unnið svona

Mér fyndist skemmtilegt að vinna meira með almennum kennurum, flétta listgreinum saman við almenna kennslu, það var gert en er ekki mikið gert lengur, bara í kringum þemaverkefni, Þá er oft foreldrum, börnum og kennurum boðið og horft á myndbönd sem nemendur hafa unnið að

Stuðningur í starfi

Þegar fjallað var um námskeið og stuðning við kennara í list og verkgreinum kom fram að skortur væri á námskeiðum fyrir list- og verkgreinakennara sérstaklega og að fundir væru heldur ekki efnislega við hæfi:

Í list- og verkgreinum vantar einhvern faglegan stuðning. Það skortir aðhald og einhvern sem hefur vit á listinni til að kenna. Námskeiðin sem list- og verkgreinakennarar þurfa að fara á eru ekki í takti við það sem þeir þurfa á að halda. Við erum send á námskeið sem koma okkur faglega ekkert við

Það þarf að setja upp sérstök námskeið, sérstaklega fyrir list- og verkgreinakennara. Það er hægt að setja eitthvað upp fyrir venjulega kennara, en það hefur ekki verið hægt að gera það sama fyrir list- og verkgreinakennara. Þetta er mjög undarlegt. Það er eins og list- og verkgreinakennarar eigi bara að bjarga sér sjálfir. Þetta er skrítið vegna þess að aðrir kennarar fá námskeið við hæfi

Það eru bara fín tækifæri til símenntunnar, það er reyndar í fyrstra skipti núna sem ég nýti mér það, við verðum að sitja um þau námskeið sem eru í boði fyrir okkur því þau eru ekki mörg fyrir list- og verkmenntakennara en við reynum að nýta okkur þau, það þarf að vera aðgengilegt að fá styrki, þó við vinnum saman list- og verkfræðikennararnir þá vinnum við líka mikið ein

Farið var í eina vettvangsheimsókn í grunnskóla í hverju hverfi borgarinnar og voru skólarnir valdir eftir hentugleika. Markmiðið með vettvangsheimsóknunum var að skoða aðstöðu fyrir listgreinakennslu í skólunum. Var gátlisti úr verkefninu um *Heildarmat* hafður til hliðsjónar þegar aðstaðan var skoðuð, sjá gátlista í viðauka. Skoðað var kennslurými í öllum listgreinunum, staðsetning, uppröðun, veggskreytingar og tæki og gögn til kennslunnar.

Tónmenntaaðstaða

Tónmenntastofurnar í skólunum sem heimsóttar voru áttu það flestar sameiginlegt að hafa píanó og voru flestar vel búnar öðrum hljóðfærum og má þar nefna ásláttarhljóðfæri, sílófóna og mörg önnur hljóðfæri. Fæstar stofanna voru rúmgóðar og höfðu þær sjaldnast nægjanlegt hreyfirými, að einum skóla undarskildum. Þá var einn skólinn ekki með sérútbúna tónmenntastofu og fór kennslan fram í almennum bekkjarstofum, fjölnota stofum og á sal.

Í mörgum skólunum var búið að skipuleggja rýmið í stofunum þannig að það hentaði betur til kennslu og hreyfirýmið varð þar af leiðandi meira og jafnvel var ákveðið í einhverjum tilfellum að hafa kennsluna hreyfanlega á milli stofa.

Myndmenntaaðstaða

Flestar myndmenntastofurnar voru frekar rúmgóðar og í öllum stofunum var ágætis geymslupláss. Þá voru vaskar í þeim öllum og brennsluofnar í fimm stofum af sjö. Helstu athugasemdirnar sem komu frá kennurunum voru þær að borðin væru of há eða þung þannig að erfitt væri að aðstoða börnin eða færa borðin og átti það helst við um nýleg borð.

Textílmenntaaðstaða

Í öllum skólunum voru textílmenntastofurnar rúmgóðar og vel búnar saumavélum. Í tveimur stofum var opið inn í myndmenntastofu sem gaf möguleika á samvinnu. Í einum skólanum var textílstofan notuð fyrir önnur fög, bókleg eða aðrar listgreinar, ef vinna átti verkefni sem kröfðust ákveðinnar aðstöðu til dæmis vasks, málningaradstöðu eða slíku. Geymslurými voru ágæt, á mörgum stöðum voru geymslur eða hillur á veggjum.

Aðstaða fyrir leikræna tjáningu og dans

Rými fyrir leikræna tjáningu og dans var oft mjög takmarkað og oftast kennt í fjölnotastofum og almennum bekkjarstofum. Þá kom fram að kennsla í þessum greinum væri oft á ákveðnum tímabilum og/eða kenndar með öðrum greinum og var þar tónmennt sérstaklega nefnd.

Aðstaða fyrir textílmennt og myndmennt var almennt góð í þeim sjö skólum sem skoðaðir voru. Tónmenntastofurnar voru flestar vel búnar en þar mætti helst setja út á plássleysi og hreyfirými var sjaldnast nægjanlegt. Oft höfðu kennarar breytt uppsetningu í stofum til að það hentaði betur kennslu. Rými fyrir dans og leikræna tjáningu var ekki mikið og sjaldnast voru sérstakar stofur fyrir fögin. Í sumum skólanna var brugðist við plássleysi í stofunum með því að kenna í minni hópum og þá oft í hringekjum, lotum eða með öðrum aðferðum. Stofurnar voru flestar bjartar og á jarðhæð eða ofar. Allir skólarnir höfðu listaverk eftir nemendur víða um skólann.

Hugmyndir starfandi listgreinakennara í grunnskólum Reykjavíkur vorið 2009

Listgreinakennarar í grunnskólum, útskriftarnemendur úr Listaháskóla Íslands og af Menntavísindasviði voru boðaðir á fund sem bar heitið „Skapandi skóli nú er lag“ á Menntasviði Reykjavíkur 31. mars 2009. Markmiðið með fundinum var að heyra rödd kennara um hvað væri mikilvægt að hafa til staðar fyrir listgreinakennara til að til viðhalda starfsánægju þeirra og halda góðum kennurum í starfi og fá hugmyndir um hvernig þeir sæju fyrir sér draumaskólann sinn. Fundurinn var meðal annars haldinn til að varpa ljósi á hverjar væru skoðanir kennara á listgreinakennslu í grunnskólunum og hugmyndir til úrbóta ef þyrfti. Á fundinum var þátttakendum skipt í hópa og spurningar lagðar fyrir hvern og einn hóp sem hóparnir svöruðu og skráðu niður. Spurningarnar sem lagðar voru fyrir komu frá listfræðsluhópnum en starfsfólk af Menntasviði og Menntavísindasviði fór yfir.

Spurningarnar og umræður þeim tengdar eru birtar í þessum kafla. Skáletraðar setningar eru orðréttar frá þátttakendum.

Hvert er mikilvægi þess að kenna listir í grunnskólum?

Allir hóparnir nefndu mikilvægi listgreina að *þjálfa mismunandi tjáningaraðferðir* og til að efla fjölbreytni í kennslu. Þá var mikið rætt um mikilvægi þess að fjölbreytt námsefni væri í boði svo nemendum væri gefinn kostur á að láta mismunandi hæfileika njóta sín og þjálfa styrkleika á mörgum sviðum:

Til þess að koma til móts við mismunandi greindarsvið þannig að hver einstaklingur fái að njóta sín

Fá að nýta styrkleika sína

Læra að vinna með höndunum

Læra að leita og nota fjölbreyttari leiðir við lausn verkefna og sköpun

Vera læs á umhverfi sitt

Ýta undir hugmyndaauki- sköpunargleði

Listgreinar eru mikilvægur grunnur fyrir mjög mörg störf

Fjölbreytt námsnálgun

Þá var rætt um mikilvægi þess að efla áherslu á sköpun í skólastarfi og að viðhalda handverkskunnáttu sem hluta af menningararfinum.

Hvert er viðhorf ykkar til samþættingar listgreinakennslu við kennslu í öðrum námsgreinum?

Þegar rætt var um samþættingu mismunandi kennslugreina komu fram ýmis dæmi um hvernig gera mætti slíkt en flestir hóparnir töldu að auka mætti samþættingu:

Nýta grenndarskóga - ná í mynstur, sækja til dæmis efni fyrir smíði, það væri til dæmis áhugavert að samþætta listgreinar við líffræði og náttúrufræði

Trúarbrögð og saga - samþættist vel myndlist

Mjög jákvætt, t.d. samfélagsfræði og stærðfræði svo hægt sé að læra með því að framkvæma

Festist betur í minni ef skapað er í höndum

Samþætting á að vera aðgengilegur valkostur fyrir alla, til dæmis í stærðfræði, íslensku, (t.d. Íslendingasögur)

Samþætting er góð þegar báðir aðilar (greinar) vinna saman á sama grunni

Sterkur grunnur nauðsynlegur þar sem nemendur fara í listgreinar sér en vinna síðan samtvinnað með öðrum verkgreinum en þá er nauðsynlegt að grunnur sé góður svo verkefnið nýtist t.d. í dönsku þar sem nemendur eiga að þrjóna eftir danskri uppskrift

Hjá okkur er t.d. verið að læra um dýrin, leira þau í myndmennt og þæfa í textíl

Þó kom fram ótti við að listgreinakennsla gæti orðið hliðargrein og dytti út ef samþættingin væri of mikil eða að hún yrði á kostnað verklega hlutans:

Mikilvægt er að standa vörð um handverkið og sköpunina. Hættan við samþættinguna er að list- og verkgreinakennslan verði hliðargrein og fletjist dálítið út

Hætta á að listgreinakennsla dytti niður ef samþætting væri of mikil

Hins vegar skulum við ekki loka greinarnar af því greinarnar koma oft saman en það má þó ekki vera á kostnað hins faglega hjá hverju fagi fyrir sig

Hvert finnst ykkur viðhorf skólastjórnenda og annarra kennara vera gagnvart listgreinakennslu?

Flestir hóparnir nefndu að skólastjórnendur væru *jákvæðir* í garð listgreinakennslu. Þó voru ekki allir sammála um hversu djúpt sú jákvæðni næði því listgreinakennsla væri oft sá hluti sem fyrst væri skorinn niður í efniskaupum og kennslu. Þá var fjallað um hvernig listgreinar væru oft notaðar sem skrautfjöður fyrir skólana.

Ef skera þarf niður efniskaup þá kemur það auðvitað verst niður á listgreinum

Við vorum að fækka listgreinatímum og hnoða börnunum á ný bak við borð, sitjandi á stól, bak við bók

Skilningur stjórnenda og samfélagsins í heild á gildi listgreinakennslu hefur aukist mikið á síðustu árum - en aðstæður núna eru slíkar að erfitt er að halda í þá framför sem hefur orðið á síðustu árum, um þetta verður að standa vörð!

Mjög jákvæðir en hversu djúpt ríkir viðhorfið?

Listgreinakennarar búa of margir við þau viðhorf skólastjórnenda að vera hugguleg skrautfjöður

Listgreinar eru skrautfjöður sem aðrir (foreldrar, kennarar) vilja ekki missa af

Sú rödd var einnig hávær hjá listgreinakennurunum að aðrir kennarar og stjórnendur sýni listgreinum ekki alltaf skilning og virðingu:

Jákvætt viðhorf hjá skólastjórnendum og hjá samstarfsfólki en ekki alltaf skilningur

Í stuttu máli halda sumir að það þurfi ekki menntun í þessi fög!

Aðrir kennarar sem tengjast okkur ekki faglega, sýna ekki alltaf skilning á því sem við erum að gera

Stundum finnst almennum kennurum ekkert mál að kenna þessi fög og finnst að þeir geti kennt þau jafn vel og list- og verkgreinakennarinn

Þeir sýna okkur ekki áhuga á því sem við gerum hvað það snertir að það er ekki mælanlegt. Gætum sennilega gert hvað sem er svo framalega sem að enginn kvarti. Þurfum að halda okkur í frammi til að gera greinarnar sýnilegar og þurfum stöðugt að sýna fram á mikilvægi þeirra, sem er lýjandi og eins og greinin sé einkamál viðkomandi kennara

Hvernig sérðu fyrir þér draumaskólann þinn með tilliti til listgreinakennslu?

Þegar kennararnir ræddu um draumaskólann voru flestir sammála um þau atriði sem þyrftu að vera til staðar. Það var annars vegar að skólinn væri vel útbúinn, með góðu rými, verkfærum, tækjum og tólum og hins vegar að nægilega mikið framboð af listgreinum væri í boði fyrir nemendur.

Þá voru aðrir hlutir nefndir eins og að þar væri samvinna með öðrum greinum:

Skapandi námsumhverfi

Greinum raðað í stafrófsröð á einkunnablaðið

Kennarar ættu að fá vald til að stýra nemendafjölda í hóp

Samvinna almennra kennara og listgreinakennara

Samsöngur á hverjum morgni

Hafa fagkennara í öllum listgreinum

Samvinna með öðrum greinum

Er eitthvað í skipulagi skólanna varðandi aðstöðu í listgreinakennslu sem þið viljið nefna?

Í skipulagi skólanna var rætt um mikilvægi rýmis til listgreinakennslu auk þess sem nefndir voru hlutir sem oft þótti vanta við kennslu í listgreinum:

Rýmisgreining er ekki viðunandi, ekki er gert ráð fyrir nægu plássi fyrir þá aðstöðu sem þarf

Í nokkrum skólum er mjög góð aðstaða

Mjög mismunandi aðstaða í skólum, t.d. er ótrúlegt að til séu stofur sem ekki hafa rennandi vatn

Vantar hirslur til að sýna frammi á göngum. Skipulag skólans er niðurnjörvað þannig að erfitt er um vik að hafa þann sveigjanleika í skapandi verk- og listgreinastarfi sem kennarar vilja gjarna hafa

Ótrúlegt að ekki skuli vera til skipulag yfir hvað þarf að vera í list- og verkgreinastofum, að ekki þurfi alltaf að vera að finna upp hjólið og fari eftir frekju skólastjórnenda hvað fæst inn í þær

Dapurlegt að sjá hönnun á list- og verkgreina stofum í nýju skólunum

Það vantar til dæmis oft aðstöðu til að kenna leiklistarkennslu, lokaðan sérútbúinn sal

Þá var viðmiðunarstundarskrá rædd og það gagnrýnt að stundir greinanna væru ekki nægilega fastar í grunnámskrá:

Faggreinaramminn gerir ekki ráð fyrir mikilli listgreinakennslu, viðmiðunarstundarskrá er ekki haldgott tæki

Skiptistundir ættu að vera "fastari" í lögum þannig að ekki sé jafn auðvelt að skera listgreinar

Listgreinar ættu að vera í grunnpakkanum

Þá var rætt um mikilvægi þess að hugsað væri um þarfir nemenda:

Berjumst fyrir því að vinnu nemenda sé sýndur áhugi

Byggja upp þannig skipulag að þeir sem eru sterkir í greinunum hafi möguleika til að velja og fara aukalega í þær

Það getur verið gott að kenna í smiðjum en það þarf að kenna grunninn fyrst

Fjallað var kennsluáðstöðu og þá sérstaklega í tengslum við staðsetningu kennslustofanna:

Reynt að hafa staðsetningu stofanna góða - kemur fyrir að stofur séu í kjallara

Mikilvægt að skólastofur listgreina séu í hringiðju skólans - ekki út úr og jafnvel að verkgreinastofur séu samliggjandi

Aðstaða virðist almennt hafa batnað (koma upp úr kjöllurunum) en misjafnt eftir skólum. Nauðsynlegt að hafa listgreinastofur í tengslum við umhverfið, t.d. útsýni frá stofunum því það nýtist í kennslu

Erum allar nálægt náttúru – það er ótrúlega dýrmæt viðbót

Hvað finnst ykkur um það námsefni sem í boði er í grunnskólunum?

Í öllum hópunum var það nefnt að *ekki væri nægilega mikið námsefni* í boði fyrir listgreinakennslu og að endurnýjun á námsefni mætti vera meiri:

Námsefni í grunnskólum er nánast ekkert!

Lítið efni, vantar fjölbreytni

Ekkert námsefni til í textíl

Vantar íslenska listasögu, heildarstæða bók, sama og ekkert námsefni til

Til í tónmennt en mætti vera meiri endurnýjun

Það vantar námskeið fyrir listgreinakennara

Þá var nefnt að kennsluefni færi að miklu leyti eftir kennaranum sjálfum, þeir nálgist efni og útbúi námsefni sjálfir. Það var nefnt sem kostur að kennarar hefðu *frjálsar hendur* í að verða sér úti um námsefni en stuðningur skólastjórnenda væri nauðsynlegur :

Það vantar góðan námsefnisbanka (netbanka)

Staðan er misjöfn eftir skólum

Vantar oft stuðning frá stjórnendum til að gera námsefni (þetta gildir um myndlist)

Ekki stýrandi námsefni sem er gott því þá hafa kennarar frelsi til útfærslu aðalnámskrár

Hver telurðu að sé mikilvægasti hæfileiki listgreinakennara til að þeir nái góðum árangri i starfi?

Kennararnir nefndu marga mismunandi hluti sem mikilvægasta hæfileika kennara til að ná starfsárangri og má þar helst nefna *hugmyndaauðgi, áhuga á listgreininni* og hæfileika til að *miðla þekkingunni*.

Þá voru nefnd persónuleg atriði svo sem umburðarlyndi, þolinmæði, sveigjanleiki, samskiptahæfni, skipulagshæfni, útsjónarsemi og jákvæðni. Einnig var nefnt:

Víðsýni og að vera opinn fyrir samfélagi sínu

Fordómalaus og ekki of stýrandi, má ekki loka á hugmyndir nemenda

Opinn fyrir að þróast í starfi - Vera tilbúinn að taka inn nýja strauma

Hæfileiki til að kveikja áhuga hjá öðrum

Verkvit

Hvernig má laða að og halda í góða listgreinakennara?

Í umræðunum kom fram að *sjálfstæði* og *frjálsræði* skiptir miklu máli í starfsánægju listgreinakennara og einnig voru eftirfarandi þættir nefndir:

Traust og virðing fyrir fagkunnáttu listgreinakennara í því að skapa eigin námsáætlun og kennsluefni

Að kennarar séu sjálfstæðir í ákvörðunartöku og í vinnu

Sýna skilning á efniskaupum

Kennari hafi svigrúm og fjárráð til að hrinda hugmyndum sínum um kennslu í framkvæmd

List- og verkgreinakennari upplifi sig ekki sem neytanda í skólanum

Mikilvægt að gefa meiri gaum að starfi þeirra og að gera þeim kleift að skipuleggja til að ná markmiðum sínum og koma skapandi hugmyndum sínum í framkvæmd án þess að þurfa að berjast fyrir þeim með jafnvel kjafti og klóm

Þá var jákvæðni, laun og möguleikar á endurmenntun einnig talin skipta máli til að halda góðum listgreinakennurum í starfi.

Samantekt

Niðurstöður samantektar frá skólastjórum á fjölda kennslustunda í listgreinum, menntun kennara voru meðal annars þær að allir grunnskólarnir voru með kennslu í myndmennt og textílmennt og allir skólarnir nema þrír voru með tónmenntakennslu.

Myndmennt var kennd í öllum skólunum á yngsta stigi og á miðstigi. Á unglíngastigi voru allir skólar nema einn með myndmenntakennslu í 8.bekk en nokkuð færri í 9. og 10.bekk. Textílmennt var kennd á yngsta stiginu í flestum skólum. Á miðstigi voru allir nema einn með kennslu í textílmennt og um 50% hjá unglíngastigi. Meirihluti skólanna bauð upp á tónmenntakennslu, flestir buðu upp á kennslu fyrir yngsta stig, á miðstigi kenndu um 80% skólanna tónmennt í öllum árgöngunum, þó mun minna í 7.bekk. Minnst áhersla var á tónmenntakennslu á unglíngastigi. 18 skólar af 26 kenndu ekki tónmennt í 8.bekk.

Kennsla í leikrænni tjáningu hjá yngsta stigi var að meðaltali um 40%. Hjá miðstigi var meðaltalið um 35% og á unglíngastigi um 40%. Danskennsla var kennd á yngsta stigi í um 60% af grunnskólunum. Á miðstigi var danskennsla í um 40% af í skólunum en á unglíngastigi um 10%.

Lotukerfi og smíðjur eru notuð víða í listgreinakennslu og haustið 2008 voru 64% skólanna bæði með stundakennslu og lotukennslu.

Flestir skólanna voru með kennara eða leiðbeinendur með sérmenntun í listum þó almennir kennarar hafi í sumum skólum verið fengnir til að sjá um hluta listgreinakennslunnar. Allir grunnskólarnir höfðu listgreinakennara eða leiðbeinendur með sérmenntun í myndmennt og textílmennt.

Í þeim sjö skólum sem skoðaðir voru í mismunandi hverfum var aðstaða, rými og tæki og tól fyrir textílmennt og myndmennt mjög ásættanleg. Einnig tónmenntastofurnar en þær voru allar nokkuð vel hljóðfærum búnar en rými var oft takmarkað meðal annars til hreyfingar. Það sama má ekki segja um starfsaðstöðu fyrir dans og leikræna tjáningu en hún var í flestum skólunum mjög takmörkuð og jafnvel engin. Í mörgum skólum var brugðist við plássleysi í stofunum með því að kenna í minni hópum og þá oft í hringekjum, lotum eða með öðrum aðferðum. Stofurnar voru flestar bjartar og á jarðhæð eða ofar. Verk eftir nemendur voru á veggjum í öllum skólunum sem skoðaðir voru.

Niðurstöður matsins á verkefninu Músíkalskt þar voru helst þær að stjórnendur og kennarar tónlistarskólanna voru mjög jákvæðir gagnvart verkefninu og töldu að það hafi farið vel af stað. Stjórnendur grunnskólanna og flestir grunnskólakennararnir voru áhugasamir um verkefnið og nemendur voru mjög jákvæðir í garð verkefnisins. Helstu kostirnir sem fram komu voru að nemendur fengju með þessu tækifæri til að vera í tónlistarnámi án endurgjalds og andrúmsloftið breyttist innan skólanna og varð jákvæðara, áhugi jókst á tónlist og var það sýnilegt með meiri tónlistarflutningi og fleiri uppákomum. Helstu gallar varðandi verkefnið voru að erfitt væri að taka nemendur út úr öðrum kennslutímum, og að aðstaðan í skólunum hefði oft verið ófullnægjandi.

Í úttekt sem gerð var á verkefnum í listum í grunnskólum borgarinnar skráðu tengiliðir ýmis verkefni, uppákomur og heimsóknir listafólks yfir allt skólaárið 2008-2009. Verkefnin og uppákomurnar sem nemendur tóku þátt í bæði innan veggja skólans og utan voru mjög fjölbreytt og sýna að í mörgum skólum er mikill áhugi fyrir slíku starfi.

Þá var óskað eftir að Listasafn Íslands og Listasafn Reykjavíkur sendi lista yfir heimsóknir frá skólunum. Þar kom fram að flestar heimsóknir frá grunnskólunum í Reykjavík voru í Listasafn Reykjavíkur eða alls um 150 hópar bæði árið 2007 og 2008. Á Listasafn Íslands voru heimsóknirnar 39 árið 2007 og heldur færri árið 2008 eða 22. Fjöldi heimsókna var mjög mismunandi milli skóla og geta ástæðurnar verið margvíslegar til dæmis getur fjarlægð skólanna við söfnin verið áhrifaþáttur. Það kom einmitt í ljós þegar skráning tengiliðanna er skoðuð að þeir skólar sem voru staðsettir í fjarlægð frá söfnunum heimsóttu gjarnan önnur söfn og má þar nefna Árbæjarsafn, sýningar í Orkuveituhúsinu og Kjarvalsstaði.

Hlutfall nemenda í tónlistaskólunum og skólahljómsveitum var skoðað eftir grunnskólum og var það mjög ólíkt milli skóla en allt frá 4% upp í 39% nemenda hvers skóla stunduðu tónlistanáám haustið 2008.

Niðurstöður rýnihópa, fundar á Menntasviði sem og úr viðtölum við forstöðumenn námsbrauta í skólum sem útskrifa kennara leiddu í ljós að það var margt sem þau voru sammála um. Einn þessara þátta var mikilvægi þess að halda listgreinakennurum ánægðum í starfi sem fólst meðal annars í frelsi þeirra í starfi, aðbúnaði og kennslurými, samstarfi við aðra kennara og traust skólastjóra.

Það var samróma álit að aðalnámsskráin væri mjög yfirgripsmikil og kostir þess og gallar voru ræddir. Kostir væru aðallega þeir að hún gæfi kennurum tækifæri til að vera með sjálfstæða skipulagningu á kennslunni en á móti kom að hún væri sumum ofviða og þá sérstaklega óreyndum kennurum.

Á fundi kennara á Menntasviði var námsefni rætt og kom þar fram gagnrýni á að skortur væri á námsefni fyrir listgreinar, forstöðumenn LHÍ og Menntavísindasviðs tóku undir þetta og sögðu að framboð af námsefni þyrfti að vera meira en þó var tekið fram að námsefnið mætti ekki vera heftandi fyrir kennsluna.

Samþætting kennslugreina var rædd á jákvæðum nótum og voru forstöðumennirnir sammála listgreinakennurunum um að standa þyrfti vörð um að halda sjálfstæði og sérkennum listgreinanna.

Það er vel við hæfi að enda umræðuna á því sem nefnt var í viðtölum við forstöðumenn LHÍ og Menntavísindasviðs að það sé mjög jákvætt að hafa sérmenntaða kennara í listgreinakennslu í grunnskólum og að það væri sérstaða Íslands að listgreinakennsla væri svo öflug sem raun ber vitni fyrir nemendur á yngri stigum grunnskólans.

Viðauki 1 – Fyrirkomulag kennslu í listgreinum í grunnskólum Reykjavíkur

Hér að neðan er stutt lýsing á fyrirkomulagi listgreinakennslu eftir skólum eins og hún var skólaárið 2008-2009. Einnig er fyrirkomulagi á Músíkölsku pari lýst í þeim skólum sem það á við.

Í **Álftamýraskóla** var kennd myndmennt, textílmennnt, tónmennt og leikræn tjáning hjá 2.-8. bekk í lotum 6 tíma á viku í 6 vikur. Í Álftamýraskóla var Músíkalskt par. Í Álftamýraskóla var rokkhljómsveit starfrækt á unglingastigi og kór á miðstigi.

Í **Árbæjarskóla** var stunda- og lotukennsla, í myndmennt, textílmennnt, tónmennt, leikræn tjáning og dans. Tónmenntarkennsla fyrir 1.-4. bekk var 2 stundir á viku, 1 stund á viku hjá 5.-7. bekk og val hjá 9.-10. bekk. Leikræn tjáning og dans var 1 stund í viku fyrir 1.-7. bekk og leikræn tjáning og tónmennt var einnig val fyrir 9.-10. bekk. Myndmennt og Textílmennnt voru kenndar í lotum í sex vikur að meðaltali fyrir 1.-8. bekk.

Ártúnsskóli var með listgreinar bæði í stundakennslu og lotum. Námsgreinarnar myndmennt, textílmennnt og tónmennt voru kenndar í stundakennslu fyrir 1.-7. bekk, kennslan í tónmennt var í eina kennslustund á viku í 1., 3. og 7. bekk en tvær stundir fyrir 2. bekk. Myndmennt í 1.-3. bekk var ein kennslustund, en tvær í 4.-7. bekk. Kennsla í textílmennnt var 1 kennslustund fyrir 1.-2. bekk og tvær í 3.-7. bekk. Í myndmennt var ein kennslustund fyrir 1.-3. bekk og tvær fyrir 4.-7. bekk. Lotukennsla var 2-4 vikur í tónmennt, leikrænni tjáningu og dansi fyrir 1.-7. bekk. Í Ártúnsskóla var Músíkalskt par. Í Ártúnsskóla aðstoðaði tónlistarkennari Hörpunnar við samspilsæfingar og undirbjó nemendur fyrir tónlistarflutning á svokallaðri föstudagssamveru.

Í **Austurbæjarskóla** var stundakennsla í myndmennt, textílmennnt, tónmennt og leikrænni tjáningu auk þess sem íþróttakennarar voru með tímabundin námskeið í dansi hjá 1.-10. bekk. Í myndmennt voru tvær kennslustundir á viku fyrir 1. bekk en ein hjá 2.-8. bekk auk þess sem boðið var upp á myndmennt í vali fyrir 9.-10. bekk. Í textílmennnt var ein kennslustund fyrir 1.-8. bekk og val fyrir 9.-10. bekk. Ein kennslustund var í tónmennt fyrir 1., 6. og 7. bekk en tvær stundir fyrir 2.-5. bekk. Ein kennslustund var í leikrænni tjáningu fyrir 4.-8. bekk og val fyrir 9. og 10. bekk.

Borgarskóli var með stundakennslu og lotur á listasviði. Tónmennt var bæði kennd í stunda og lotukennslu og boðið var upp á eina kennslustund í 1.-7. bekk og lotur í 4.-5. bekk í sex eða átta vikur. Leikræn tjáning var kennd eina stund í 4.-5. bekk. Dans var kenndur í eina kennslustund í 1.-5. bekk. Myndmennt og textílmennnt voru kenndar í 1.-10. bekk í lotum. Í skólanum var Músíkalskt par. Í Borgarskóla tóku nemendur 8. bekkjar þátt í slagverkshring fyrir áramót en eftir áramót fengu allir nemendur í 6. bekk trommukennslu.

Í **Breiðagerðisskóla** var bæði stundakennsla og lotur sem eru í 7 til 12 vikur, mismunandi eftir bekkjum. Myndmennt og textílmennnt voru kenndar í tvær kennslustundir í 4. bekk, tónmennt var kennd eina kennslustund í 1., 3., 4. og 5. bekk og tvær stundir í 2. bekk. Dans var kenndur í 1 kennslustund í 1.-4. bekk. Myndmennt og textílmennnt voru þar að auki kenndar í lotukennslu í 1.-3. og 5.-7. bekk. Í skólanum var Músíkalskt par og var nemendum í 1.-4. bekk kennt á gítar, fiðlu og selló.

Í **Breiðholtsskóla** var myndmennt, textílmenn, tónmennt, leikræn tjáning og dans kennd í stunda og lotukennslu en í skólanum voru loturnar í 6-8 vikur. Öll fögin voru kennd í stundakennslu, myndmennt og textílmenn í vali fyrir 8. – 10. bekk, tónmennt í 1.-3.bekk í eina stund á viku. Dans var fyrir 1.-3. bekk, og myndmennt, textílmenn, tónmennt og leikræn tjáning í vali fyrir 8.-10.bekk. Myndmennt og textílmenn voru kennd í lotum í 2.-7.bekk, og tónmennt kennd í 2. og 4. bekk.

Brúarskóli var með stundakennslu í myndmennt, textílmenn og tónmennt í 4.-10.bekk. Í myndmennt voru tvær kennslustundir á viku fyrir 4.-8.bekk og þrjár stundir fyrir 9. og 10.bekk. Í textílmenn voru tvær kennslustundir fyrir 4.-10.bekk og í tónmennt var ein kennslustund í 4.-8. og 10.bekk og tvær í 9.bekk.

Í **Engjaskóla** var notast við stundakennslu og lotur. Þar var kennd tónmennt í 2.-4.bekk og dans í 1.-6.bekk. Myndmennt og textílkennsla voru kenndar í lotum sem ná yfir hálf skólaárið hjá 1.-7.bekk. Í skólanum var Músíkalskt par. Tónlistakennarinn hjálpaði meðal annars til við undirbúning skemmtiatriða.

Í **Fellaskóla** var stundakennsla og lotur sem eru 8-11 vikur. Þar voru námsgreinarnar myndmennt, textílmenn, tónmennt, leikræn tjáning og dans kenndar. Í 1.bekk var stundakennsla í myndmennt eina kennslustund á viku og í 8.-10.bekk í vali, aðrir árgangar (2.-7.bekkur) voru í myndmennt í lotum. Textílmenn var kennd í 2.-7.bekk í lotum. 1.-7.bekkur var í tónmennt í stundakennslu, einum tíma á viku og 9. og 10.bekkur í vali, þá var 8.bekkur í tónmennt í lotum. Dans var kenndur í 6.bekk og í vali fyrir 8.-10.bekk sem og leikræn tjáning. Í skólanum var Músíkalskt par í boði fyrir alla nemendur sem vildu. Þátttaka var mjög góð en rúmlega helmingur nemenda skólans tók þátt.

Í **Foldaskóla** var kennd myndmennt, textílmenn, tónmennt og dans. Í 1.bekk voru tvær kennslustundir og ein í 2.-3. og 8. bekk. Þá var ein kennslustund á viku í myndmennt, textílmenn, tónmennt og dansi. Kennslan hjá 4.-7.bekk var að mestu í lotum í myndmennt, textílmenn, tónmennt og dansi. Loturnar voru í 9-12 vikur. Þá voru greinarnar valmöguleiki fyrir nemendur í 9. og 10. bekk.

Fossvogsskóli var með stundakennslu í myndmennt, textílmenn, tónmennt og leikræn tjáning var kennd á sal. Boðið var upp á eina kennslustund á viku í myndmennt fyrir 2.-7.bekk, 1 kennslustund í viku fyrir fyrsta bekk, tvær fyrir fyrir 2.-7.bekk í textílmenn. Tvær stundir voru fyrir 1.-2. og 4.-6.bekk og ein fyrir 3.bekk í tónmennt. Þá var leikræn tjáning hjá 1.-7.bekk á sal einu sinni í viku fyrir alla árgangana þar sem þeir skiptu dagskránni á milli sín. Í skólanum var Músíkalskt par. Fossvogsskóli var í samstarfi við Tónlistaskóla Árbæjar og þar voru starfræktar tvær hljómsveitir (samspil) þar sem nemendur í 4.- 5.bekk og 6.-7.bekk fengu að spila saman á hin ýmsu hljóðfæri.

Grandaskóli var bæði með stunda- og lotukennslu í myndmennt, textílmenn, tónmennt og leikrænni tjáningu. Tónmennt var kennd í stundakennslu þrjár kennslustundir á viku fyrir 1.-4.bekk, 2 ½ stundir fyrir 5.bekk og ein fyrir 7.bekk og í lotum hjá 6.bekk. Myndmennt var kennd í lotum hjá 1.-7.bekk. Í textílmenn var lotukennsla í 4.-7.bekk og dans í 1.-7.bekk. Loturnar voru í 11-12 vikur hjá 1.bekk og 8-9 vikur hjá öðrum bekkjum.

Í **Hagaskóla** var stundakennsla í myndmennt, textílmenn, tónmennt og leikrænni tjáningu. Í myndmennt og textílmenn var ein kennslustund á viku og í tónmennt og leikrænni tjáningu var kennd hálf kennslustund. Leikræn tjáning var kennd í 8.bekk. Í skólanum var Músíkalskt

par. Í Hagaskóla lærðu allir nemendur 8.bekkjá á afrísk slagverkshljóðfæri og kennarar komu frá Do Re Mí.

Í **Hamraskóla** var kennt í stunda- og lotukennslu myndmennt, textílmenn, tónmennt og leikræn tjáning. Í fyrsta bekk voru tvær kennslustundir í myndmennt, ein í 1.bekk í tónmennt og þrjár kennslustundir hjá 2.-5.bekk. Myndmennt, textílmenn og leikræn tjáning voru kenndar í lotum hjá 2.-10.bekk.

Í **Háteigsskóla** var myndmennt, textílmenn, tónmennt, leikræn tjáning og dans kennd í stundakennslu og lotum í 12 vikur. Tónmennt var kennd í stundarkennslu, tvær kennslustundir á viku hjá 1.-4.bekk. 1.-8. bekkur og 9.-10.bekkur í vali. 1.-8.bekkur var í tveim kennslustundum á viku og 9.-10.bekkur hafði kost á að taka val í myndmennt í og 5.-7.bekkur var einnig í lotukennslu. Textílmenn var kennd í 4.-8.bekk og í vali hjá 9.-10.bekk í tvær kennslustundir á viku og einnig í lotum hjá 5.-7.bekk. Leikræn tjáning var kennd í tvær kennslustundir á viku í 5.-7.bekk og var í boði fyrir 9.-10.bekk í vali. Myndmennt og textílmenn voru einnig kenndar í lotum hjá 5.-7.bekk og þá var 1.-4.bekkur á námskeiðum í leikrænni tjáningu.

Hlíðaskóli var með tónmennt og dans í stundakennslu. 3 kennslustundir fyrir 1.bekk í tónmennt, sex kennslustundir fyrir 2.-4. og 7.bekk og fjórar kennslustundir fyrir 5.-6.bekk. Dans var kenndur í þrjár kennslustundir í 1., 2. og 4.bekk, og tvær í 3., 5. og 6.bekk. Myndmennt, textílmenn og leikræn tjáning voru kenndar í lotukennslu fyrir 1.-10.bekk en loturnar voru 6-7 vikur hver lota.

Í **Hólabrekkuskóla** var kennd myndmennt, textílmenn, tónmennt, leikræn tjáning og dans í stunda og lotukennslu og voru loturnar í 8.vikur, tvær lotur voru á hverri önn. Öll fögin voru kennd í stundakennslu, 1.bekkur í 2 stundir og 2.-8.bekkur í eina stund í myndmennt. 2.-7.bekkur voru í eina stund á viku í textílmenn, 1.bekkur í eina kennslustund og 2.-4.bekkur í tvær stundir í tónmennt, 5.-6.bekkur var í einni stund á viku í leikrænni tjáningu, 1.-6.bekkur var í dansi í eina stund og 7.bekkur hálfa stund. Þá var 2.-7.bekkur í lotum í myndmennt og textílmenn.

Húsaskóli var með stundakennslu í myndmennt, textíl, tónmennt og dansi. Í myndmennt og textílmenn var kennsla í 1.-10.bekk, 1.-3.bekkur og 6.-7.bekkur var með eina kennslustund í myndmennt og 4.-5. og 8.-10.bekkur tvær stundir. 1.-7.bekkur var í eina stund í textílmenn og 8.-10.bekkur í tvær kennslustundir. 1.-2., 4.-6. bekkur var í eina stund, þriðji bekkur í hálfa stund og 7. bekkur í tvær. 1.-2., 4.-6. bekkur var í eina kennslustund í tónmennt, 3.bekkur í eina og hálfa og 7.bekkur í tvær. Þá var 1.-8.bekkur í eina stund í dansi.

Í **Hvassaleitisskóla** voru myndmennt, textílmenn, tónmennt og leikræn tjáning kenndar í stundakennslu. Myndmennt var kennd í tvær kennslustundir hjá 1.-8. og 10.bekk, tvær kennslustundir á viku og val fyrir 9.bekk. Í textílmenn voru tvær kennslustundir á viku fyrir 1.-8.bekk, tónmennt fyrir 1.-5.bekk og 2 kennslustundir í 6.bekk. Í leikrænni tjáningu var í ein kennslustund á viku fyrir 1.-4.bekk, tvær fyrir 9.bekk og val fyrir 10.bekk.

Ingunnarskóli var með stundakennslu og smiðjur sem voru í 12 vikur í myndmennt, textílmenn, tónmennt og smiðju í leikrænni tjáningu. 1.-7.bekkur var í stundakennslu í eina kennslustund á viku í myndmennt og textílmenn og 1.-5. bekkur í tónmennt.

Í 1.- 5. bekk voru nemendur í einni smiðju í myndmennt og textíl á hverri önn og auk þess voru nemendur í tónmennt í tvo tíma aðra hvora viku allt árið. Nemendur í 6.-7.bekk voru í

einni smiðju í myndmennt og textílmenn á hverri önn og auk þess eru allir voru í hönnun 12 vikur á vetri.

Í **Klébergsskóla** var kennd ein kennslustund á viku í myndmennt, textílmenn í 1.-10.bekk og dans í 1.-3.bekk í stundarkennslu.

Í **Korpuskóla** voru námsgreinarnar myndmennt, textílmenn og tónmennt kenndar í lotum í 1-7.bekk. Hver lota var 3,5 til 4 vikur og loturnar voru 4-5 á hverri önn.

Langholtsskóli var með stundakennslu í tónmennt einn tíma á vikur fyrir 1 og 4.bekk og tvær stundir í 2.bekk og listasmiðjur í myndmennt í textílmenn og tónmennt. Myndmennt og textílmenn voru kenndar í 1.-8.bekk og í vali fyrir 8.-10.bekk. Tónmennt var kennd í 3., 5. og 6. bekk og í vali í 8.-10.bekk. Leikræn tjáning var í höndum bekkjakennara og ekki fastur tími á stundatöflu. Listasmiðjurnar voru tvær á hverri önn. Hver nemandi var í fjóra tíma á viku í sömu listgrein í 9 vikur nema í tónmennt en í henni voru nemendur í tvo tíma á viku í 9 vikur.

Laugalækjaskóli var með myndmennt, textílmenn og dans í lotum fyrir 7.-8.bekk og val fyrir 9.-10.bekk. Loturnar voru í 12 vikur að dansi undanskildum en hann var kenndur allan veturinn í 7.bekk.

Í **Laugarnesskóla** var kennd myndmennt, textílmenn, tónmennt, leikræn tjáning og dans. Tónmennt og dans voru kennd í eina stund í stundarkennslu hjá 1-6.bekk auk þess sem 6.bekkur fékk kennslu í tónmennt í lotum. Myndmennt er kennd í 1.-6.bekk í lotum, textílmenn í 1.-2.bekk og leikræn tjáning í 3. og 4.bekk.

Í **Melaskóla** var kennd myndmennt, textílmenn, tónmennt, leikræn tjáning og dans í stundakennslu. 1.-7.bekkur voru eina kennslustund í myndmennt, textílmenn og tónmennt, 2.bekkur var í tvær stundir í leikrænni tjáningu og 1.-5.bekkur eina kennslustund í dansi.

Norðlingaskóli var með myndmennt, textílmenn, tónmennt, leikræna tjáningu og dans í stundakennslu fyrir 1.-10.bekk í tæpar tvær kennslustundir í öllum greinunum. Þá var myndmennt, textílmenn og tónmennt alltaf kennd í smiðjum auk þess sem boðið var upp á myndmennt og textílmenn í vali. Í smiðjum var leikræn tjáning skylda á ákveðnum tímabilum en dans í vali. Smiðjurnar voru 6 vikur og tímabilin eru 6 yfir árið. Auk þessa voru þessar greinar samþættar öðrum greinum í smiðjum en þær eru að meðaltali 140 mínútur tvo daga í röð.

Réttarholtsskóli var með kennslu fyrir 8.bekk í lotum sem stóð yfir hálf tónlistakennslu í vali fyrir 9. og 10.bekk.

Í **Rimaskóla** voru greinarnar myndmennt, textílmenn, tónmennt og dans kenndar í stundakennslu og kenndar í eina kennslustund á viku. Myndmennt og textílmenn voru fyrir 1.-8.bekk, tónmennt og dans fyrir 1.-5.bekk.

Í **Sæmundaskóla** voru myndmennt, textílmenn og tónmennt aðallega kenndar í lotum að undanskilinni einni kennslustund í 8.bekk í myndmennt og textílmenn. Myndmennt var kennd í 1.-7. og 9.-10.bekk, textílmenn og tónmennt í 1.-7.bekk. Nemendur fóru í hringekjum í listgreinar.

Selásskóli var með kennslu í myndmennt, textílmennnt og tónmennt. Myndmennt var kennd í 1. og 2. bekk, tónmennt í 1.-5.bekk í tvær stundir í stundakennslu og myndmennt var einnig kennd í lotum hjá 3.-7.bekk og textíl í 2.-7.bekk. Loturnar voru í 7-8 vikur.

Í **Seljaskóla** voru myndmennt, textílmennnt, tónmennt, leikræn tjáning og dans kennd í stundakennslu og lotum sem voru í 5-7 vikur. Myndmennt og textílmennnt voru kenndar í stundakennslu hjá 1.-3.bekk hálfra stund á viku og í lotum hjá 4.-8.bekk. Tónmennt var kennd í stundakennslu hálfra stund á viku í 1.-3. og 5.bekk. og í lotukennslu hjá 4., 6. og 7.bekk. Leikræn tjáning var kennd hjá 7.bekk í lotukennslu og dans eina stund á viku í 1.-4.bekk í stundakennslu. Í skólanum var Músíkalskt par. Seljaskóli og Tónskóli Eddu Borg voru í samstarfi og bauð nemendum unglíngadeildar kennslu á gítar, bassa, trommur og hljómborð auk söngkennslu.

Í **Vesturbæjarskóla** voru myndmennt og textílmennnt kenndar eina stund á viku og tónmennt tvær stundir í 1.-7.bekk. Leikræn tjáning var í vali fyrir 1.-6.bekk og dans var fyrir 1.-4.bekk í lotum. Valsvæði var 6 kennslustundir á viku allt kennsluárið og nemendur völdu sér mis mikið eftir áhuga. Dansinn var samþættur úr tónmennt og íþróttum.

Vogaskóli var með kennslu í myndmennt, textílmennnt, tónmennt, leikrænni tjáningu og dansi. Myndmennt var kennd í stundakennslu í eina kennslustund fyrir 1.-2. og 8.bekk og í vali í 9.-10.bekk og í lotum fyrir 3.-7.bekk. Textílmennnt var kennd í stundakennslu eina kennslustund fyrir 2.bekk og tvær stundir fyrir 8.bekk og í lotum fyrir 3.-7.bekk. Tónmennt var eingöngu kennd í stundakennslu fyrir 1.-6.bekk, ein kennslustund fyrir 1.,5. og 6.bekk, 2 fyrir 2.-4.bekk. Leikræn tjáning var kennd í eina kennslustund fyrir 1.-4.bekk og dans fyrir 1.-5.bekk. Loturnar voru í 9 vikur.

Í **Víkurskóla** voru kenndar myndmennt, textílmennnt, tónmennt, leikræn tjáning og dans í stundakennslu. 1.-8.bekkur var í myndmennt, ein kennslustund var fyrir 2.-3.bekk og tvær stundir fyrir 1. og 4.-8.bekk. Í textílmennnt var 1.-3.bekkur í einni kennslustund og 4.-8.bekkur í tveim stundum og 9.bekkur í vali. 1.-8.bekkur og 10.bekkur voru í tónmennt í tvær kennslustundir á viku og tvær kennslustundir voru hjá 1.-3.bekk í dansi. Boðið var upp á leikræna tjáningu fyrir 9. og 10.bekk í vali.

Ölduselsskóli var með kennslu í myndmennt, textílmennnt, leikrænni tjáningu og dansi. Tónmennt var kennd í stundakennslu í eina kennslustund á viku fyrir 1.-7.bekk og dans í eina stund hjá 1.-8.bekk. Myndmennt og textílmennnt voru kenndar í lotum hjá 1.-8.bekk og leikræn tjáning í 2.-3.bekk. Hver lota var að jafnaði 6 vikur.

Viðauki 2 – Gátlisti fyrir vettvangsheimsóknir

Gátlisti - Aðbúnaður í listgreinastofum

Hvernig er uppröðun í stofunni?

Hvernig er staðsetningin á stofunni?

Hvað er á veggjunum?

Tæki og gögn í skólastofunni:

Viðauki 3 – Vettvangsferðir grunnskóla

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|---|
| Árbær | Önnur list | Guðfríðarkirkja kynning |
| Árbær | Önnur list | Sýning nemenda skólans á Menntas viði |
| Breiðholt | Önnur list | Fella og Hólakirkja - afmælis dagskrá |
| Grafarvogur | Önnur list | Nem. Heimsækja Grafarvogskirkju |
| Grafarvogur | Önnur list | Nem.boðið í siglingu með skólaskipinu Dröfn |
| Miðborg | Önnur list | Adrenalín í Laugameskirkju, fjölmennningarlegt unglingarstarf |
| Miðborg | Önnur list | Ferð á Borgarbókasafnið |
| Vesturbær | Önnur list | Allir bekkir skólans fara í Dómkirkjuna |
| Vesturbær | Önnur list | Heimsókn í myndver í Hvassaleitis skóla, verkefni |
| Vesturbær | Önnur list | Stuttmyndasamkeppni grunnskóla, Taka 2009 |
| Vesturbær | Önnur list | Heimsóknir í fyrirtæki í grenndasamfélaginu |
| Vesturbær | Önnur list | Útvarpshúsið |
| Vesturbær | Önnur list | Farið á Elliheimilið Grund með upplestur fyrir dvalargesti |
| Vesturbær | Önnur list | Kjarvalstaðir ýtskriftarsýning LHI nema |
| Vesturbær | Önnur list | Útvarpshúsið |
| Vesturbær | Önnur list | Farið á Elliheimilið Grund með upplestur fyrir dvalargesti |
| Vesturbær | Önnur list | Kjarvalstaðir ýtskriftarsýning LHI nema |
| Vesturbær | Önnur list | Allir bekkir skólans fara í Dómkirkjuna |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|---|
| Árbær | Tónlist/ dans | Gestastofa tónlistar og ráðstefnuhúss |
| Árbær | Tónlist/ dans | Sinfóníuhljómsveitin og Listdansskólinn |
| Breiðholt | Tónlist/ dans | Háskólabíó, sinfóníutónleikar og ísl. dansflokkurinn |
| Breiðholt | Tónlist/ dans | Borgarleikhúsið, sýning hjá ísl dansflokknum |
| Grafarvogur | Tónlist/ dans | Þymirós, Listdansskóli og Sinfóníuhljómsv. í Háskólabíói |
| Hlíðahverfi | Tónlist/ dans | Sinfóníutónleikar þar sem Víkingur Heiðar var í aðalhlutverki |
| Hlíðahverfi | Tónlist/ dans | Þymirós - ballett við undirleik Sinfóníuhljómsveitar Íslands |
| Miðborg | Tónlist/ dans | Upptökuver í Hvassaleitis skóla |
| Vesturbær | Tónlist/ dans | Tónlist fyrir alla, Þymirós, Sinfóníuhljómsveit Íslands |
| Vesturbær | Tónlist/ dans | Tónleikar Sinfóníuhljómsveitar og ballett sýning |
| Vesturbær | Tónlist/ dans | Tónlistarleikhús Vesturbæjarskóla fyrir foreldraog nem. |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|---------------------|---|
| Árbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafn Íslands |
| Árbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafn Íslands |
| Árbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafn Íslands |
| Árbær | Menningar-/sögusafn | Landnáms sýning |
| Breiðholt | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið, |
| Breiðholt | Menningar-/sögusafn | Árbæjarsafn |
| Breiðholt | Menningar-/sögusafn | Þjóðmenningarhús |
| Breiðholt | Menningar-/sögusafn | Landnáms sýning í Aðalstræti |
| Breiðholt | Menningar-/sögusafn | Myndlistaskóli Reykjavíkur, listnámskeið í heila viku |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Þetta vilja börnin sjá -sýning í Gerðubergi |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Heyrist eins og harpan væri að gráta -sýning í Gerðubergi |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Þjóðmenningarhúsið-Surtseyjarsýning |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Þjóðmenningarhús - Handritin |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Þjóðmenningarhús - Surtseyjarsýning |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Árbæjarsafn |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Gísli Súrsson - leiksýning |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Landnáms sýning |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Rafheimar |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Nemendur skoða Landnáms sýninguna 871+2 |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Landnemasýning |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Landnemasýning |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið |
| Grafarvogur | Menningar-/sögusafn | Sögusafnið Perlunni |
| Háaleiti | Menningar-/sögusafn | Sjóminjasafnið |
| Háaleiti | Menningar-/sögusafn | Sjóminjasafnið |
| Háaleiti | Menningar-/sögusafn | Landnáms setrið |
| Miðborg | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafn |
| Miðborg | Menningar-/sögusafn | Ljósmyndasafn Reykjavíkur - Flóttamenn á Íslandi |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið, í tengslum við Ísland áður fyrir |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið, Í spor landnámsmanna |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Landnáms sýningin Reykjavík 871 +/-2 |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið, Tíminn og skómir |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Sögusafnið í Perlunni |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Sjóminjasafnið |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið |
| Vesturbær | Menningar-/sögusafn | Þjóðminjasafnið |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|----------------------------|--|
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Árbæjarsafn |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Kjarvalsstaðir |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Kjarvalsstaðir |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Sýning í Orkuveituhúsinu á tækniverkum Leonardo da Vinci |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Sýning í Orkuveituhúsinu á tækniverkum Leonardo da Vinci |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Þjóðmenningahús (Surtseyjarsýning) |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Árbæjarsafn |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Heimskókn nemenda í 4. og 5. bekk á Ásmundarsafn |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Heimskókn nemenda 7. bekkjar á Kjarvalsstaði |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Sýning nemenda skólans í Ráðhúsi Reykjavíkur í tengslum við Barnalísthátíð 4-7. bekkur |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Kjarvalsstaðir |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ásmundarsafn |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ljósmyndasafn Reykjavíkur |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ljósmyndasafn Reykjavíkur Leonardo da Vinci sýningin |
| Árbær | Listsafn/ menningarmiðstöð | Árbæjarsafn |
| Breiðholt | Listsafn/ menningarmiðstöð | Þjóðleikhúsið, heimskókn baks viðs |
| Breiðholt | Listsafn/ menningarmiðstöð | Þjóðleikh. Kardimómmubærinn (verðlaunafé v. Teiknisamkeppni) 4. bekkur |
| Breiðholt | Listsafn/ menningarmiðstöð | Gerðuberg, listýning, brúðusýning og fl. |
| Breiðholt | Listsafn/ menningarmiðstöð | Kjarvalsstaðir |
| Breiðholt | Listsafn/ menningarmiðstöð | Borgarferð, listaverk og hús skoðuð |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ásmundarsafn |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Kjarvalsstaðir - Jóhannes S. Kjarval |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Listasafn Einars Jónssonar |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Árbæjarsafn |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Surtseyjarsýning í Þjóðmenningahúsi |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Að spyrja náttúruna, Þjóðmenningahús |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Gerðuberg |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Da Vinci sýning |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Nemendur heimskjka Árbæjarsafn |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Nemendur heimskjka Gljúfrastein, safn Halldórs Laxness |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Nemendur heimskjka Gljúfrastein, safn Halldórs Laxness |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Nemendur heimskjka Þjóðmenningarhús - Surtsey-Jörð úr ægi. |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ne. Heimskjka Listasafn RVK, Kjarvalsstaði, skoða 600 myndir Kjarvals |
| Grafarvogur | Listsafn/ menningarmiðstöð | Da Vinci safn |
| Háaleiti | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ásmundarsafn |
| Háaleiti | Listsafn/ menningarmiðstöð | Gerðuberg - myndskreytingar úr bókum |
| Háaleiti | Listsafn/ menningarmiðstöð | Orkuveitan - Leonardo sýning |
| Háaleiti | Listsafn/ menningarmiðstöð | Kjarvalsstaðir |
| Háaleiti | Listsafn/ menningarmiðstöð | Þjóðmenningarhús |
| Háaleiti | Listsafn/ menningarmiðstöð | Gljúfrasteinn |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Leitin að jólonum í Þjóðleikhúsinu |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Heimskókn á Ásmundarsafn |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Nokkrar heimskóknir á Kjarvalsstaði |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Styttur bæjarins |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Skáksýning á Kjarvalsstöðum |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Gerðuberg: Myndskreytingar ísl. barnabóka, ævintýrið um prinsessuna í hörpunni. |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Kjarvalsstaðir. Útskriftarsýning. |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Norræna húsið: Franskir trúðar. |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ásmundarsafn |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Garður Ásmundarsafns |
| Hlíðahverfi | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ásmundarsafn |
| Miðborg | Listsafn/ menningarmiðstöð | Opnun sýningar á PMH |
| Miðborg | Listsafn/ menningarmiðstöð | Ferð á Kjarvalsstaði - Skáldalíf |
| Miðborg | Listsafn/ menningarmiðstöð | Listmunahús á Laugarvegi |
| Miðborg | Listsafn/ menningarmiðstöð | Listasafn Íslands - Nokkrir vinir |
| Miðborg | Listsafn/ menningarmiðstöð | Gerðuberg - Þetta vilja börnin sjá |
| Miðborg | Listsafn/ menningarmiðstöð | Listasafn Íslands |

Viðauki 4 – Heimsóknir í grunnskólana

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|---|
| Árbær | Tónlist | Sinfóníuhljómsveit Íslands |
| Árbær | Tónlist | Hljómsveit kom og spilaði fyrir skólann í Björmslundi |
| Árbær | Tónlist | Dans og sönghópur frá Eistlandi á vegum listahátíðar (tengiliður: Guðni Fransson tónmenntakennari) - Tónleikar |
| Árbær | Tónlist | Sett var upp sýning á hljóðskúlptúrum sem unnir voru með tónlistarkennurum |
| Árbær | Tónlist | Leik og tónlistarþáttur á vegum Tónlistar fyrir alla nemendur skólans, haldinn á sal |
| Breiðholt | Tónlist | Jónsi, kom og söng á vegum SPOEX samtakanna |
| Breiðholt | Tónlist | Tónskóli Sigursveins með tónlistaratriði á degi ísl. Tungu |
| Breiðholt | Tónlist | Gerðubergskórinn söng á degi ísl. Tungu |
| Breiðholt | Tónlist | Börn frá fjórum leikskólum sungu á degi ísl. Tungu |
| Breiðholt | Tónlist | Músikalstpar var með kennslu og uppákomur allt skólaárið |
| Grafarvogur | Tónlist | Heimsreisa Höllu - Tónlist f. alla |
| Grafarvogur | Tónlist | Tónlistarkynning frá Skólahljómsveit Grafarvogs |
| Grafarvogur | Tónlist | Tónfundir haldnir á sal, Tónlistarskóli Grafarvogs |
| Grafarvogur | Tónlist | Einar Jónsson stjórnandi kynnir skólahljómsveit Grafarvogs |
| Grafarvogur | Tónlist | „Tónlist fyrir alla“: Tónlistarm.: Ásgeir Óskarsson, Björn Thoroddsen Gunnar Hrafnsson og leikkonan Ólafía Hrönn með kynning/missmunandi útfærsla á „Heimsreisa Höllu“ (ljósið kemur langt og mjótt) Nemendur voru dregnir inn í verkið /urðu þáttakendur |
| Háaleiti | Tónlist | Skólalúðrasveit Austurbæjar |
| Háaleiti | Tónlist | Tónlist fyrir alla |
| Háaleiti | Tónlist | Tónlist fyrir alla -sinfóníutónleikar |
| Hlíðahverfi | Tónlist | Heimsókn Víkings Heiðars og Áma Heimis frá Sinfóníuhljómsveit Íslands í tengslum við tónlistarvinnu árgangansins |
| Miðborg | Tónlist | Skólahljómsveit Mið- og Vesturbæjar kynntu hljóðfæri |
| Vesturbær | Tónlist | Tónlist fyrir alla, Dagskrá flutt af Laufeyju Sigurðardóttur fiðuleikara og Páli Eyjólfssyni gítarleikara |
| Vesturbær | Tónlist | Do, re, mí tónlistarskóli, tónleikar fyrir nemendur |
| Vesturbær | Tónlist | Hljóðfærakynning, Skólalúðrasveit Vesturbæjar |
| Vesturbær | Tónlist | Tónlist fyrir alla |
| Vesturbær | Tónlist | Kynning frá KFUM á söngleiknum Hero |
| Vesturbær | Tónlist | SPOEX |
| Vesturbær | Tónlist | 5 meðlimir Sinfóníuhljómsveitar spiluðu hér á jólasemmtun |
| Vesturbær | Tónlist | Atli Heimir kom í boði skólans til að hlýða á nemendur flytja tónlist þ.a.m. skólasönginn sem hann samdi fyrir okkur. |
| Vesturbær | Tónlist | Tónleikar DoReMi í Hagaskóla |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|--|
| Árbær | upplestur | Rithöfundar 2 skipti |
| Árbær | upplestur | Þorgrímur Þráinsson |
| Árbær | upplestur | Katrín Jakobsdóttir Glæpasögur |
| Árbær | upplestur | Þórarinn Eldjám og Olga Guðrún Árnadóttir kynntu bækur sínar og spjölluðu við nemendur |
| Breiðholt | upplestur | Rithöfundar lesa upp og söngatriði, Þórarinn Hjartarson og Iðunn Steins |
| Breiðholt | upplestur | Bára Gríms kvað rímur á degi ísl. Tungu |
| Grafarvogur | upplestur | Skáld í skólum |
| Grafarvogur | upplestur | Jóhann Breiðfjörð uppfinningarmaður kynnir nýsköpun í grunnskólum |
| Grafarvogur | upplestur | Bólmenntakynning: Gerður Kristný og Stefán Máni |
| Háaleiti | upplestur | Einar Már Guðmundsson og Einar Kárason |
| Háaleiti | upplestur | Gerður Kristný |
| Háaleiti | upplestur | Bókmenntakynning - Kristín Helga Gunnarsdóttir og tveir erl. Rithöfundar |
| Hlíðahverfi | upplestur | "Fuglar og fiskisúpa". Heimsókn Vilborgar Dagbjartsdóttur og Sigrúnar Eldjám. |
| Hlíðahverfi | upplestur | "Með hugann fullan af hetjudraumum". Heimsókn Aðalsteins Ásbergs Sigurðssonar og Svavars Knúts |
| Hlíðahverfi | upplestur | Kristinssonar þar sem fjallað var um líf og list Steins Steinarr. |
| Laugardalur | upplestur | Dagskrá um Stein Steinarr - Aðalsteinn Ásberg og Svavar Knútur |
| Laugardalur | upplestur | Gerður Kristný |
| Laugardalur | upplestur | Kristín Helga Gunnarsdóttir |
| Laugardalur | upplestur | Einar Már Guðmundsson |
| Laugardalur | upplestur | Hjálmar Sveinsson |
| Miðborg | upplestur | Skáld í skólum, Olga Guðrún Árnadóttir og Þórarinn Eldjám fluttu dagskrá |
| Vesturbær | upplestur | Heimsókn rithöfundar, Gerður Bermdsen las fyrir nemendur úr nýútkominni bók sinni |
| Vesturbær | upplestur | Hvað eru fiskar gamlir? Vísindamaður að láni |
| Vesturbær | upplestur | Hvort er betra krókur eða kelda? Vísindamaður að láni |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|---|
| Árbær | Nemendasýningar | Nemendur kynntu útilistaverk sín á "Power Point" fyrir öðrum nemendum skólans. Verkin voru unnin inn í umhverfi skólans |
| Árbær | Nemendasýningar | Að þessu tilefni voru verkin jafnframt færð inn í skólann til sýnis. |
| Árbær | Nemendasýningar | Hefð er fyrir því í Sæmundarskóla að á samverustundum á sal skólans sem haldnar eru að meðaltali annan hvern föstudag flytja nemendur einhver atriði s.s. Söng, hljóðfæraleik, leikþætti. |
| Árbær | Nemendasýningar | Verk nemenda í listgreinum í Sæmundarskóla eru nánast án undantekninga sýnd á göngum skólans hvort sem um er að ræða tvívíð eða þrívíð verk |
| Grafarvogur | Nemendasýningar | Verslunarskóli flutti brot úr sýningu sinni Stardust |
| Grafarvogur | Nemendasýningar | Skólahljómsveit Grafarvogs kom tvisvar á skólaárinu og kynnti starf sitt með tónlistarflutningi og leyfðu nemendum að prófa hljóðfærin. |
| Miðborg | Nemendasýningar | Nemendur FG kynntu söngleikinn Chicago |
| Miðborg | Nemendasýningar | Nemendur Kvennaskólans kynntu leikritið Þínu þikusögur |
| Miðborg | Nemendasýningar | Nemendur Verslunarskóla Íslands kynntu árshátíðarleikrit sitt |
| Vesturbær | Nemendasýningar | Nemendur úr Hagaskóla fluttu lög eftir Bítlana |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|---|
| Breiðholt | Danssýning | Dari dari danscompany flutti frumsaminn dans |
| Breiðholt | Danssýning | Ísl. Dansflokkurinn með kennslu í vali á haustönn |
| Grafarvogur | Danssýning | Íslenski dansflokkurinn |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|--|
| Árbær | Leikhópar | Leikhópur með Sæmund Fróða kom í heimsókn |
| Árbær | Leikhópar | Leikhópur með tónlista brotum með Ólafiu Hrönn í fararbroddi |
| Grafarvogur | Leikhópar | Langafi prakkarar - Möguleikhúsið |
| Grafarvogur | Leikhópar | Sæmundur Fróði - Möguleikhúsið |
| Grafarvogur | Leikhópar | Gísli Súrsson - Elfar Logi, Kómedíuleikhúsið |
| Grafarvogur | Leikhópar | Gísli Súrsson - leiksýning |
| Grafarvogur | Leikhópar | Brúðuleikhús |
| Háaleiti | Leikhópar | Krakkarnir í hverfinu - brúðuleikhús |
| Háaleiti | Leikhópar | Hans Klaufi - Möguleikhúsið |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Blátt áfram |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Vigdís Finnbogadóttir. Fyrir. Forseti afhendir nem. Laxness -Fjöðrina fyrir ritgerðarsmið |
| Háaleiti | Aðrar listir | Litróf listanna - Verkefnatengdir listviðburðir í grunnskólum á vegum Bandalags íslenskra listamanna |
| Háaleiti | Aðrar listir | Litróf listanna - Abercombi |
| Miðborg | Aðrar listir | Edda Jónsdóttir tók upp útvarpsþátt um fríð í heiminum |
| Miðborg | Aðrar listir | Myndasýning Gunnars Salvarssonar |
| Miðborg | Aðrar listir | Kynning á íslenskum þjóðbúningum - Steinunn Ásgeirsdóttir |
| Vesturbær | Aðrar listir | Kynning á nýsköpunarkeppni grunnskólanemenda |
| Vesturbær | Aðrar listir | Litróf listanna |
| Vesturbær | Aðrar listir | Flakkarinn, listasýning á vegum Listasafns Reykjavíkur |

Viðauki 5 –Sýningar og uppsetningar í grunnskólum

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|---|
| Árbær | Aðrar listir | Kynning á Jónasi Hallgríms syni |
| Árbær | Aðrar listir | Ljósahátíð |
| Árbær | Aðrar listir | Sýning á sal |
| Árbær | Aðrar listir | Verk nemenda í listgreinum eru til sýnis allt skólaárið á gönfumskólans |
| Breiðholt | Aðrar listir | Foreldraskemmtun |
| Breiðholt | Aðrar listir | Jólaskemmtun |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Árshátíð sýningar fyrir nemendur skólans, foreldra og starfsmenn skólans |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Árshátíð unglingsstígs |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Brosdagar- 10 ára afmæli Borgaskóla, Alls kyns atíði í tengslum við það m.a. Söngatriði "Hann á afmæli í dag" |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Dagur íslenskrar tungu: Atriði á sal |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Dagur með bónda |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Ljóðaslamm-ýmis skemmtiatriði í tengslum við dag ísl. Tungu |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Miðvikudagsfjör |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Nem flytja dagskrá frá Barnþingi –skemmtidagskrá fyrir foreldra og ættingja |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Vorhátíð foreldrafélagsins og verk nemenda sýnd |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Þemadagar-sýningar á vekom nemenda |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Öskudagsgleði |
| Grafarvogur | Aðrar listir | Keppt um farandgripinn "gáfnaljósíð" á sal skólans |
| Háaleiti | Aðrar listir | Allir nemendur skólans koma fram á jólaskemmtunum þar sem foreldrum og systkinum er boðið að koma og taka þátt, söngur, dans, helgileikir og leikrit. |
| Miðbær | Aðrar listir | Jólasýningar |
| Vesturbær | Aðrar listir | Samvinnuverkefni nemenda og foreldra, landakynningar |
| Vesturbær | Aðrar listir | Sýning á samvinnuverkefni í textíl og hönnun/smíði, á göngumskólans |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|--|
| Grafarvogur | Upplestur | Barnþing í Grafarvogi í hátíðarsal sk.nem. kynna niðurstöður sínar sem þeir hafa unnið með kennara |
| Grafarvogur | Upplestur | Stóra Upplesturkeppnin 2009.Nem. kepp í sal skólans um sæti í úrslitakeppni Grafarvogsskóla |
| Miðbær | Upplestur | Ljóðalestur |
| Miðbær | Upplestur | Stóra upplestrarkeppnin - kynning upplestur |
| Miðbær | Upplestur | Stóra upplestrarkeppnin - skólakeppnin |
| Miðbær | Upplestur | Upplestur - dagur íslenskrar tungu |
| Vesturbær | Upplestur | Ísland áður fyrr, kynning fyrir foreldra |
| Vesturbær | Upplestur | Verk Tómasar Guðmundssonar, dagskrá í tilefni af Degi íslenskrar tungu. |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|---|
| Árbær | Leiklist | Helgileikur |
| Árbær | Leiklist | Jólaleikrit- Helgileikur |
| Árbær | Leiklist | Stuttmyndasýning - (leikin atriði) |
| Árbær | Leiklist | Sýning á sal - Örkin hans Nóa |
| Árbær | Leiklist | Vorsýning fyrir skólann og foreldra |
| Breiðholt | Leiklist | Jólaleikrit |
| Breiðholt | Leiklist | Forsetinn í heimsókn, fluttur var húsgangur |
| Grafarvogur | Leiklist | Helgileikur |
| Grafarvogur | Leiklist | Kynning fyrir foreldra á "Komdu og skoðuðu bílinn" |
| Grafarvogur | Leiklist | Nemendur sýna leikrit sem Eggert Kaaber leikstjóri leikstýrði |
| Grafarvogur | Leiklist | Sýning fyrir foreldra á "Komdu og skoðuðu land og þjóð" |
| Grafarvogur | Leiklist | Sýning og kynning fyrir foreldra um himintunglin |
| Grafarvogur | Leiklist | Verk eftir nem. Á sýningu "hvemig er að vera barn á Íslandi" haldin í Gerðubergi |
| Háaleiti | Leiklist | Uppsetningar á stuttum leikritum á 6. vikna fresti í hringekjulok - í 2. - 7. bekk í tónmennt. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Nemendur bjuggu til kvikmyndahandrit af "Galdrastöfum og grænum augum" sem síðan var æft og búin til stuttmynd sem var að mestu tekin upp í Árbæjarsafninu. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Nemendur bjuggu til stuttmynd/hreyfimynd í leiklist sem fjallaði um skógarbjörn á leið til Íslands. Myndin sem heitir Velkomin til Íslands var send í stuttmyndakeppni 66°Norður og vann. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Farið í grunnhugtök í leiklist í gegnum spuna. Nemendur bjuggu til spunaverk um ferð í Þórsmörk. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Heimildarmynd um samtökin "Göngum saman" búin til og sýnd í tengslum við myndarlega fjáröflun nemenda til styrktar þeim samtökum. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Helgileikur í tilefni jólanna sýndur nemendum 1. - 3. bekk |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Hljóðleikhús. Bjuggum til hljóðleikhús úr sögunum um Kóþinn og Kolur litli. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Hreyfimynd/stuttmynd búin til úr sögunni og sýnd: "Ég er bara ég". |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Hreyfimynd/stuttmynd um Fóu og Fóu feykirófu búin til og sýnd foreldrum. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Í kvikmyndagerð voru margar góðar kvikmyndir búnar til. Þær voru sendar t.d í Töku sem er elsta kvikmyndahátíð grunnskóla í Reykjavík. Þar vann Háteigsskóli besta leikarann í mynd. Einnig var mynd úr hópnum valin til sýningar á stuttmyndadögum í Reykjavík |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Í tengslum við verkefni um landafundina voru búin til örleikrit um Ísland fyrir 100 árum, 100 árum, í nútímanum og eftir 100 ár. Leikritin og fleiri skemmtiatriði sýnd á bekkjarkvöldi. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Jólaleikritið Draumur á jólanótt sýnt nemendum 5. og 6. bekkjar og kvikmyndað |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Kennaranemar í leiklist unnu með verkefni sem tengdust bókinni um Himingeiminn með nemendum. Nemendur sömdu leikrit og tóku upp sem hljóðleikhús. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Kennaranemar unnu með fjölþjóðaverkefni þar sem unnið var með ólík trúarbrögð og menningu. Seinna var búin til leikrit úr verkefnum sem sýnt var á bekkjarkvöldi. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Leikritið "Andvaka kóngsdóttir" |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Nemendur lærðu að búa til handrit af leikriti eftir sögunni um Selshaminn í skapandi skrifum. Síðan settu þeir leikritið upp og sýndu hverjir öðrum. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Sett upp ævintýrið Fjársjóðurinn eftir Ólaf Ólafsson. Sýnt foreldrum, leikskólanemendum og í Austurbæjarskóla. |
| Hlíðahverfi | Leiklist | Unnið með Snorra sögu í leiklist í kennslu sem endaði í sýningu á bekkjarkvöldi. |

| | | |
|-----------|----------|--|
| Vesturbær | Leiklist | Brúðuleikhús, verkefni í tengslum við Snorra Sturluson |
| Vesturbær | Leiklist | Helgileikur (foreldrum og öðrum nemendum boðið) |
| Vesturbær | Leiklist | Jólaleikrit (sýnt á jólaskekkjum) |
| Vesturbær | Leiklist | Jólaleikrit skólans: Litla Grenitréið 2 þáttur (framhald frá 2007) |
| Vesturbær | Leiklist | Víkingaleikrit, handrit og leikmunir, unnið í tengslum við landnámið (foreldrum boðið) |
| Vesturbær | Leiklist | Nemendur fluttu þessa dagskrá einnig á hátíð íslenskunema í KHÍ í tilefni dagsins |
| Vesturbær | Leiklist | Leikrit og tónverk flutt við skólaslit |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|--|
| Árbær | Myndlist | Listasýning á göngum Menntasviðs Fríkirkjuvegi 1 |
| Árbær | Myndlist | Listasýning í tilefni af Degi jarðar |
| Árbær | Myndlist | Listasýning í tilefni Umhverfis dagsins |
| Breiðholt | Myndlist | Listasafn Fellaskóla á vefnum: Fellaskóli.is - Myndir eftir nemendur |
| Breiðholt | Myndlist | Tóku þátt í teiknisamkeppni Mjólkursamsögunnar og fengu tvenn verðlaun |
| Grafarvogur | Myndlist | Nem. Skreyta skólann-jólaskr. |
| Grafarvogur | Myndlist | Unnið að gerð mósákslistaverksins "Skólaganga" . |
| Háaleiti | Myndlist | Listaverkið var afhjúpað við hátíðlega athöfn á afmæli skólans. Fyrirmyndir eru nemendur skólans í 1.-10. bekk, í fullri stærð. |
| Hlíðahverfi | Myndlist | "Fatan hans Bigga." Samþætting leiklistar og myndlistar. Nemendur bjuggu til sína eigin fötu með sínu leyndarmáli sem þau áttu að kynna fyrir foreldrum sínum. |
| Hlíðahverfi | Myndlist | Nemendur unnu með grímur, æfðu atriði úr Leifi Eiríkssyni. |
| Vesturbær | Myndlist | Myndlistaverkefni nemenda til sýnis í stofum og á göngum |
| Vesturbær | Myndlist | að listsköpun í eina viku og buðu foreldrum til sýningar í lokin. |

| Hverfi | Tegund viðburðar | Viðburður |
|-------------|------------------|--|
| Árbær | Tónlist | Nemendur flytja tónlistaratriði á sal jafn og þétt yfir skólaárið |
| Breiðholt | Tónlist | Aðventu kertasöngur, samsöngur á sal |
| Breiðholt | Tónlist | Dagur ísl. Tungu ljóðaflutningur og tónlist |
| Breiðholt | Tónlist | Forsetinn í heimsókn í Fellaskóla, flutt var tónlistaratriði |
| Breiðholt | Tónlist | Kór 3. bekkjar fór í Ráðhúsið og söng á degi ísl. Tungu |
| Breiðholt | Tónlist | Nemendatónleikar |
| Breiðholt | Tónlist | Söngsalur |
| Breiðholt | Tónlist | Söngskemmtun á sal og tónlist |
| Breiðholt | Tónlist | Söngur á degi ísl. Tungu |
| Breiðholt | Tónlist | Tónleikar, foreldrum boðið |
| Breiðholt | Tónlist | Tónlist, hópur fór í Ráðhúsið á degi ísl tungu og spilaði |
| Grafarvogur | Tónlist | Árshátíð unglíngadeildar, nem skreyta sal, troða upp og skólahljómsveit spilar |
| Grafarvogur | Tónlist | Helgileikur-söngleikur |
| Grafarvogur | Tónlist | Innanhússamsöngur jólalög |
| Grafarvogur | Tónlist | Lokatónleikar tónlistavals |
| Grafarvogur | Tónlist | Söngatriði "Borgarskólalagið" |
| Grafarvogur | Tónlist | Söngatriði frá Tónlistarvali |
| Grafarvogur | Tónlist | Söngsalur |
| Grafarvogur | Tónlist | Tónleikar í tengslum við Músiktilraunir |

| | | |
|-------------|---------|--|
| Háaleiti | Tónlist | Kór skólans hefur sungið fyrir eldri borgara í Hæðargarði og heimsótt Grensásdeild og sungið þar. Einnig hefur kórinn haft samstarf við kórinn í Vogaskóla. |
| Háaleiti | Tónlist | Vortónleikar strengjasveitar skólans, nemenda í Músikölsku pari haldnir fyrir foreldra og nemendur í 1. - 4. bekk |
| Hliðahverfi | Tónlist | Búin til tónlist úr hljóðgjöfum í umhverfinu. Foreldrum boðið á skemmtun. |
| Hliðahverfi | Tónlist | Hljómsveit 3ja drengja flutti nokkur lög á afmælishátíð skólans |
| Hliðahverfi | Tónlist | Rappatriði samið og sýnt á vorhátíð skólans |
| Hliðahverfi | Tónlist | Vinna 7. bekkinga með hljóðfæraleikurum úr Sinfónuhljómsveit Íslands í heila viku. Tónverk samið og flutt. |
| Hliðahverfi | Tónlist | Páttaka nemenda úr 9. bekk í þýskri leiklistarhátíð, sjá http://hateigsskoli.is/images/Hateigur/sept_08.pdf |
| Miðbær | Tónlist | Lag tekið upp í tónmennt |
| Miðbær | Tónlist | Skólahljómsveit |
| Miðbær | Tónlist | Söngleikur |
| Miðbær | Tónlist | Tónlistarleikhús og dans flutt fyrir foreldra og nemendur skólans |
| Miðbær | Tónlist | Upptökur á lögum í hljóðveri |
| Vesturbær | Tónlist | Allur skólinn söng á pólsku,spænsku,ítölsku og þýsku fyrir erlendagesti "Comenius" |
| Vesturbær | Tónlist | Break dans og tónverk |
| Vesturbær | Tónlist | Kór Vesturbæjarskóla söng á 50 ára afmælishátíð skólans |
| Vesturbær | Tónlist | Músíkalskt par í samstarfi við Do Re Mí |
| Vesturbær | Tónlist | ORFF hljómsveit flutti í paradisi |
| Vesturbær | Tónlist | ORFF hljómsveit fluggi La paloma og Írskan polka með einleikurum á fiðlu og flautu |
| Vesturbær | Tónlist | Skólakór, tónleikar fyrir foreldra |
| Vesturbær | Tónlist | Söngleikurinn Dýrin í Hálsaskógi |
| Vesturbær | Tónlist | Tónlistaratriði "Blue moon" |
| Vesturbær | Tónlist | Tónlistaratriði "Listen here" |
| Vesturbær | Tónlist | tónlistaratriði Cha Cha cha |
| Vesturbær | Tónlist | Tónlistaratriði, hljóðfæraleikur og söngur (sýnt foreldrum og öðrum nemendum) |
| Vesturbær | Tónlist | Tónlistarflutningur Grýla hér tröllkerling og Hátíð fer að höndum ein |
| Vesturbær | Tónlist | Tónlistarlotur (allir í lotunni taka þátt í hljómsveit og spila í lotulok fyrir yngri nem.) |
| Vesturbær | Tónlist | Tónverkið "Blue moon" og Lina langsokkur flutt við skólaslit |

Erindisbréf

| |
|--|
| Heiti vinnuhóps: Starfshópur um aukið vægi listfræðslu í grunnskólum Reykjavíkur |
| Ábyrgðarmaður: Ragnar Þorsteinsson |
| Hlutverk: Gera tillögur til að efla listfræðslu í grunnskólum Reykjavíkur |
| Helstu verkefni: 1. Gera úttekt og skoða kennslu í listgreinum sem kenna á samkvæmt námskrá, 2. Gera tillögur að leiðum til að tryggja að nemendur njóti uppeldis í listum 3. a) kanna hvernig listgreinakennarar skila sér inn í skólana og b) gera tillögur að úrbótum ef þarf og öðrum verkefnum í listum og listfræðslu í grunnskólum borgarinnar |
| Fulltrúar í vinnuhópi Anna Margrét Ólafsdóttir, B-lista Katrín Helga Hallgrímsdóttir, D-lista Ingunn Vilhjálmsdóttir, D-lista Oddný Sturludóttir, S-lista Sigríður Pétursdóttir, V-lista Kristín Þorleifsdóttir, F-lista Harpa Björnsdóttir, BÍL Laufey Ólafsdóttir, Menntasviði Sara Björg Ólafsdóttir, Menntasviði |
| Formaður vinnuhóps: Anna Margrét Ólafsdóttir |
| Starfsmenn Laufey Ólafsdóttir |
| Ráðgjöf/samstarf: List- og verkgreinakennarar og aðrir sérfræðingar |
| Starfstímabil: 8. október 2008 - 1. júní 2009 |

Skil:

Til fræðslustjóra á Menntasviði Reykjavíkurborgar

Starfshópur um listfræðslu

Fyrsti fundur 8. október 2008

Mættir: Anna Margrét Ólafsdóttir, Kristín Þorleifsdóttir, Sara Björg Ólafsdóttir í stað Hildar Bjarkar Svavarsdóttur og Laufey Ólafsdóttir sem ritaði fundargerð.

Farið yfir hlutverk hópsins skv. samþykkt menntaráðs.

Kynnt var staða rannsóknar í listfræðslu í grunnskólum Reykjavíkur á vegum TOR og væntanleg úttekt menntamálaráðuneytisins á listfræðslu á landinu öllu kynnt .

Anna Margrét óskar eftir að athugað verði hvort grunnskólar auglýsi eftir tónmenntakennurum, og ef ekki af hverju það sé.

Ákveðið að boða til næsta fundar 30. október nk. kl. 13:00.

Starfshópur um listfræðslu

Annar fundur 30. október 2008

Mættir: Anna Margrét Ólafsdóttir, Oddný Sturludóttir, Sigríður Pétursdóttir, Ingunn Vilhjálmsdóttir, Sara Björg Ólafsdóttir, Katrín Vilhjálmsdóttir, Hildur Bjarkar Svavarsdóttur og Laufey Ólafsdóttir sem ritaði fundargerð

Farið yfir drög að erindisbréfi og það samþykkt.

Sara Björg og Hildur Björk fóru yfir rannsóknaráætlun, sem er í þremur liðum, og gerðu grein fyrir stöðu rannsóknarinnar. 24 grunnskólar taka þátt í rannsókninni og listasöfn í Reykjavík eru að safna upplýsingum vegna hennar. Þriðji hluti rannsóknarinnar er að fara af stað. Gert er ráð fyrir að niðurstöður fyrsta hlutans verði tilbúnar fyrir áramót, en heildarniðurstöður verði tilbúnar næsta vor.

Á meðan beðið er eftir niðurstöðum rannsóknarinnar var ákveðið að fá kynningar fyrir starfshópinn. Ákveðið var að fá Jón Hrólf Sigurjónsson tónlistarkennarar og verkefnastjóra í menntamálaráðuneytinu á fund 11. nóvember nk. til að kynna rannsókn í listfræðslu sem ráðuneytið er að fara af stað með og til að kanna hvernig okkar hópur getur unnið samhliða rannsókn ráðuneytisins. Þá var ákveðið að kanna hvort Kristín Valsdóttir tónmenntakennari geti haldið erindi á fundi starfshópsins 25. nóvember nk.

Þá komu hugmyndir um að halda fund á Menntasviði í lok janúar 2009 með listgreinakennurum í grunnskólum og hugsanlega fá kynningu á “broti af því besta”. Þá var jafnframt talað um að fá álit listnema á háskólastigi á því hvað þeir hefðu vilja sjá gert á annan hátt í sinni listgreinakennslu þegar þeir voru í grunnskóla ásamt áliti þeirra sem stýra námi á háskólastigi í listgreinum.

LÓ falið að kanna hvort skólastjóri geti hafnað tónmenntakennara ef hann óskar eftir starfi á miðjum vetri og skólinn er ekki með lögboðna tónmenntakennslu. Þá var jafnframt óskað eftir upplýsingum um hvort bók Anne Bamford, „The Wow Factor“ væri fánleg á Íslandi.

Þá var óskað eftir að öll gögn sem varða starfshópinn verði send til fulltrúa hans.

Starfshópur um listfræðslu

Þriðji fundur 11. nóvember 2008

Mættir: Anna Margrét, Kristín, Ingunn, Oddný, Sigríður, Harpa, Sara Björg og Laufey. Fríða Bjarney Jónsdóttir frá Leikskólasviði sat fundinn.

Á fundinn kom Jón Hrólfrur Sigurjónsson verkefnastjóri listfræðslurannsóknar sem menntamálaráðuneytið stendur fyrir. Jón kynnt tildrög verkefnisins og þátt félags tónlistarkennara í að hafa hvatt ráðuneytið til að gera úttektina.

Menntamálaráðuneytið hefur fengið breskan sérfræðing, Anne Bamford, til að stýra rannsókninni, en hún hefur gert sambærilegar rannsóknir í fjölmörgum löndum. Á Íslandi verður gerð úttekt á öllum skólastigum ásamt sérskólum. Jón Hrólfrur vinnur að undirbúningi rannsóknarinnar á vegum ráðuneytisins.

Rannsóknin sjálf er þríþætt:

1. spurningalisti verður sendur til allra grunn- og leikskóla. Spurningarnar eru almenns eðlis og snúa að eðli og umfangi listfræðslu t.d. hvað, hversu mikið er samstarf við listamenn, stofnanir, aðra skóla. Menntamálaráðuneytið gerir spurningalista, sendir hann út og safnar saman og greinir upplýsingarnar.
2. Anne Bamford heimsækir nokkra skóla og gerir athugun á vettvangi.
3. Samtöl við rýnihópa sem samanstanda af kennurum, embættismönnum, stjórnmalámonnum ofl.

Efir að rannsókninni er lokið verða drög að niðurstöðum send til allra, sem að henni komu, til yfirlstrar og gefst þeim þá kostur á að gera athugasemdir áður en lokaskýrslan verður gefin út.

Jón Hrólfrur benti starfshópnum á að skoða aðgerðaráætlun í listfræðslu á heimasíðu norska menntamálaráðuneytisins.

Slóðin er: <http://www.regjeringen.no/en/dep/kd/Selected-topics/compulsory-education/strategic-plans/creative-learning--art-and-culture-in-ed.html?id=455851>

Starfshópur um listfræðslu

Fjórði fundur 25. nóvember 2008

Mættir: Anna Margrét, Kristín, Ingunn, Oddný, Sigríður, Harpa, Sara Björg og Laufey

Á fundinn kom Kristín Valsdóttir deildarforseti listkennsludeildar Listháskóla Íslands og kynnt rannsókn sína á viðhorfum og starfsumhverfi farsælla tónmenntakennara.

Kristín fór yfir ýmsar skilgreiningar s.s. hlutverkavitund og fagvitund. Hvað á hver einstaklingur að hafa á valdi sínu, félags- og menningarlegar væntingar, hvað telur einstaklingurinn sjálfur vera eftirsóknarvert í kennarastarfinu.

Helstu niðurstöður eru að metnaður er helsta einkenni afburðarkennara. Góð fagþekking og innsýn í kennslu og uppeldi er mjög mikilvægt og skapandi kennsla er lykilatriði.

Það skapaðist mikil umræða á fundinum og m.a. kom fram sú hugmynd að hafa „tónlistarstjóra“ í hverju hverfi borgarinnar. Hlutverk slíks einstaklings væri að samræma og hafa yfirsýn yfir tónlistarkennslu og viðburði, samræma dagskrá og daga. Bent var á aðila í myndveri, væri mögulegt að gera eitthvað svipað fyrir listgreinar?

Ákveðið að á næsta fundi verði kynntar fyrstu niðurstöður rannsóknar TOR á listfræðslu í grunnskólum. Áætlað hafa fundinn í kringum 10. janúar nk.

Starfshópur um listfræðslu

Fimmti fundur 12. febrúar 2009

Mættir: Anna Margrét, Ingunn, Oddný, Sigríður, Sara Björg og Laufey.

Sara Björg kynnti niðurstöður rannsóknar á listfræðslu í grunnskólum Reykjavíkur.

Í kjölfar kynningarinnar voru fundarmenn á því að mikilvægt væri að Menntasvið fylgdi könnuninni eftir og kannaði hvaða skólar uppfylla ekki skilyrði aðalnámskrár grunnskóla í listfræðslu og hvað veldur því.

Þá er vilji til þess að kynna niðurstöðurnar fyrir menntaráði sem fyrst.

Næsti hluti rannsóknar TOR skv. erindisbréfi er að tala við þá aðila sem hafa lokið kennaranámi í listfræðslu og kanna hvernig þeir skila sér inn í grunnskólana, af hverju þeir hætta kennslu, hvað starfa þeir við í dag.

Sara talaði um að tala við þá aðila sem hafa útskrifast sl. 3 ár, en bent var á að það væri heppilegra að tala að auki við fólk sem útskrifaðist fyrir jafnvel 10 árum síðan.

Ákveðið að halda fund á Menntasviði með listgreinakennurum úr grunnskólum borgarinnar. Á fundinum væri rannsókn TOR kynnt, fengin aðili til að halda ca. 20 mín. fyrirlestur um *draumaskólann sinn*.

Hugmyndin er að halda 2 fundi, einn með myndlista- og textílkennurum og annan með tónmennta-, leiklistar- og danskennurum.

Drög að dagskrá

- Anna Margrét kynnir hlutverk og störf starfshópsins
- Fyrirlestur
- Fundarmönnum skipt í hópa og hver hópur svarar ca. 4 lykilspurningum varðand listfræðslu í grunnskólum. Þessir hópar svara spurningunum í tölvum.
- Laufey fundarstjóri

Ingunn talar við Steinunni Sigurðardóttur fatahönnuð um hvort hún geti haldið fyrirlestur fyrir myndlista- og textílkennara og Laufey talar við Kristínu Valsdóttur .

Ákveðið að halda þessa vinnufundi um miðjan mars og Laufeyju falið að skipuleggja þá.

Þær lykilsurningar sem starfshópurinn vill fá svör við verða sendar á milli í tölvupósti.

Verkefni starfshópsins að þessu loknu er að gera tillögur að úrbótum til að tryggja að nemendur njóti uppeldis í listum í grunnskólum og hvernig laða megi listgreinikennara til starfa.

Starfshópur um listfræðslu

Sjötti fundur 28. apríl 2009

Mættir: Anna Margrét, Oddný, Sigríður, Sara Björg og Laufey

Vinnufundur með listgreinakennurum sem starfshópurinn stóð fyrir 31. mars sl. var ræddur og var mikil ánægja með fundinn, fjölda þátttakenda, erindin sem flutt voru og vinnuhópana.

Sara Björg kynnt afrakstur vinnuhópa frá fundinum og komu þar fram margar góðar og ganglegar hugmyndir.

Sara kynnti jafnframt niðurstöður úr þeim hluta af rannsókninni sem fram fer á vegum starfshópsins og snýr að útskrifuðum listgreinakennurum. Hringt var í 81 kennara og kannað hvort viðkomandi væri í starfi í grunnskóla, ef ekki af hverju, hvað þyrfti til að viðkomandi kæmi til starfa í grunnskólum ofl .

Starfshópurinn óskaði eftir að fá kynningu frá Arnfríði Sólrúnu Valdimarsdóttur verkefnastjóra hjá ITR sem hefur sérþekkingu í svokölluðu „CULTURAL BACKPACK“ en Oddný kynnti stuttlega þá hugmyndafræði sem Arnfríður stendur fyrir.

Ákveðið var að fá hana á næsta fund sem haldinn verður 20. maí kl. 15:00

Starfshópur um listfræðslu

Sjöundi fundur 20. maí 2009

Mættir: Anna Margrét, Sigríður, Sara, Oddný og Laufey. Á fundinn kom Arnfríður Sólrún Valdimarsdóttir frá ÍTR.

Arnfríður Sólrún (Adda Rúna) vann m.a. sem menningarráðgjafi ungmenna í Danmörku og kynnti okkur hugmyndafræðina á bak við það starf.

Byens börn eru ráð í öllum kömmunum í Kaupmannahöfn (og eflaust víðar). Það var menningarráðuneytið sem kom þessu á laggirnar. Í ráðunum vinnur fólk í sjálfboðavinnu en ráðunum er ætlað að stuðla að barnamenningu innan hverfanna.

Í öllum kömmunum eru barnameningarráðgjafar en hlutverk hans er að vera tengiliður á milli grunnskóla, leikaskóla, frístundaheimila, listamanna og stofnanna. Það er lagt upp úr því að vera frekar með fá en vönduð verkefni. Verkefnin taka frá 2 vikum til 1 ½ mánaðar. Foreldrar eru mikilvægir í öllu samstarfi, þeir beita áhrifum sínum, skrifa greinar, taka myndir og eru oft til aðstoðar – þeir eru ekki framkvæmdaaðilar í verkefnunum. Bókasöfnin eru gjarnan starfsstöð ráðgjafans

Arnfríður Sólrún taldi mikla þörf á því að Reykjavíkurborg ráði aðila til starfa sem tengir saman ITR, leik- og grunnskóla, listamenn og stofnanir. Best væri að byrja smátt og taka lítil skref í upphafi og útvíkka svo starfsemina. Menningarráðgjafinn myndi setja ramma utan um verkefnin en það er svo skólanna að útfæra þau.

Arnfríður benti á heimsíðuna: <http://www.boernekultur.dk/>, en þar er að finna upplýsingar um sambærileg verkefni. Arnfríður ætlar svo að senda okkur upplýsingar um gagnlegar heimasíður.

Þá sagði Arnfríður okkur frá því að ýmis námskeið væru í boði fyrir þá sem starfa með börnum að menningarverkefnum. Það er afar mikilvægt að hagnýt fræðsla sé í boði að mati Arnfríðar.

Starfshópur um listfræðslu

Áttundi fundur 9. júní 2009

Mættir: Anna Margrét, Ingunn Björk, Oddný, Sigríður, Sara Björg og Laufey

Eftirfarandi tillögur voru ræddar:

1. Listgreinamenntaðir fagstjórar í öllum grunnskólum
2. Þegar auglýst verður eftir skólastjóra í Úlfarsárdal þá verði auglýst efir aðila með listfræðilegan bakgrunn auk stjórnunarreynslu.
3. 4 svið borgarinnar sameinist um að ráða menningarstjóra. Þessi svið væru, Menntasvið, Leikskólasvið, ÍTR og Höfuðborgarstofa. Menningarstjórinn gæti hugsanlega verið staðsettur í ráðhúsinu. Hlutverk menningarstjórans.....
4. Vinna að viðhorfum skólastjórnenda til listgreinakennslu
5. Gera reglulega kannanir á viðhorfum listgreinakennara
6. Halda árlega fundi með öllum listgreinakennurum í grunnskólum í Reykjavík þar sem hugmyndir eru viðraðar og málefni líðandi stundar rædd
7. Koma á faglegum samstarfsvettvangi á milli Menntasviðs, Menntavísindasviðs og Listaháskólans um listgreinafræðslu
8. Koma á tengslum á milli starfandi listamanna og grunnskóla sbr. verkefnið „að ættleiða rithöfund“
9. Efna til hugmyndasamkeppni á meðal listgreinakennara í grunnskólum um verðlaunagripi vegna ýmissa verðlauna á vegum borgarinnar s.s. hvatningarverðlaun